

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:

3 hasábos petisors egyszer
9 kr., többszöri hirdetés-
nél 7 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyiltter petisora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmertetlen leveleket
csak ismert kezekről fo-
gadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Meghívó.

Zalamegye gazdasági egyesülete szeptember
hó 30-án délelőtt 10 órakor Zala-Egerszegben, saját
helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. tagok tisztelettel meghívotnak.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Miniszteri leiratok.
2. Többszöri jelentések.
3. Folyó ügyek és netáni indítványok.

Kelt Zala-Egerszegben, 1891. szept. 22.

Hásonky Kálmán sk.,
ügyvezető elnök.

A hitélet érdekében.

Nagyon mélyre kellene mennünk s terjed-
elmes értekezést kellene írunk, ha mindama
tényezőkkel számolni akarnánk, mik a hitéleti
állapotot a mostani színvonalra süllyesztették.

A tudományoszomjas, kutató ember, — ha
lelkében valódi esirája volt az Istenben való
hitnek — saját életéből saját tapasztalatából
tudhatja, hogy minő hitbéli átváltozások, meg-
ingások, mennyi kétely, mennyi tagadás, mennyi
benső küzdelem után találta meg az elérhetetlen
ideált, kinek örök, mélytűtő hatalmát a véges
emberi ész elérni nem volt s nem is lesz képes
soha.

Tény az, hogy a természet titkainak töm-
kegében kutató véges ember egy-egy időre
könnyen elveszítheti azt a fonalat, mely a bol-
dagság révpartjára: az örökítű Istenség hitére
vezet; de ha lelkében, szívében a gyermekélet
fogékony szakából oly benyomások emlékei
élnék, — mik folytonosan az ideálisabb légkör-
ben tartják: ez csak ideig, óráig tartó habozás
lehet; csak pillanatnyi küzdelem a megfogható-
nak a megfoghatatlannal, melyből a tökéletesség
után törekvő szellem megtisztult szárnyakkal
bontakozik ki.

„Zalamegye“ tárcája.

Széchenyi ünnepély.

A zalaegerszegi polgári fiú- és középkereskedelmi
iskola f. hó 21-én, Széchenyi István gróf születése száza-
dik évfordulója alkalmából a polgári fiú iskola rajter-
mében ünnepélyt rendezett, melyen megjelentek dr.
Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő, Molnár Sándor kir.
segédtanfelügyelő; a város képviselőiben Kovács Károly
polgármester, Németh Elek főjegyző; az iskolaszék részé-
ről Szigethy Antal elnök, dr. Czinder István, Isoo Alajos
tagok; a tantestület tagjai teljes számmal.

Az ünnepélyt megelőzőleg a növendékek a róm.
kath. plebánia templomba mentek testületileg, hol Balan-
ton József esperes plebános mondott gyászmisét.

Az ünnepély a Himnusz éneklésével vette kezde-
tét, mely után Udvardy Ignác igazgató Széchenyi István-
ról a következő emlékbeszédet tartotta:

Milyen tisztelt vendégkoszorú!

Kedves ifjak!

Aki szűk családi körben, távol a világ zajától,
tölti életét; kinek minden gondolata, tettének minden
rugója, hogy a repkényként őt átölelő kis kört boldo-
gítsa s annak jövőjét biztosítsa: az ily férfiú ravatalát
zokogva állják körül édes övéi s távozta kipótolhatlan
űrt hagy hátra a kisdéd körben, melyet szeretetével élet-
ben megaranyozott.

De aki túlemlkedve a szűk családi körön, szívé-
nek minden dobbanását, összes tevékenységét a közhaza
javára fordítja: az ily férfiú ravatalát egy nemzet állja
körül fájo szívvel s azon öntudat kinos érzetével, hogy
a köztűgy derék harcosát veszítették el benne!

Ha tehát valaki a jelenlegi hitéleti állapotot
a tudomány haladásának rovására akarná írni,
— nem találná meg az igazi forrást. Mert hisz
a tudás csak abban teszi teljesen teljessé a hitet,
kiben a hit nem lett helyes és tudatos nevelés-
sel meggyökerezett. Vagy — beszéljünk még
világosabban! — a tudomány csak akkor cilen-
sége a hitnek, ha köztük az egyensúlyt a neve-
lés nem tartotta fenn s valamelyik a másik
rovására ápolgatott.

Arra tehát, hogy a hitélet jelenlegi állapo-
tát megítélhessük s ez állapot forrását megta-
láljuk, szükséges, hogy vizsgáljuk azt a szelle-
met, mely a hit és tudomány egyensúlyának
föntartása érdekében a nevelés és tanítás terét
uralja.

Pár évtizeddel ezelőtt az iskolák szelleme
nagyobbrészt olyan volt, hogy a hitélet a tud-
omány rovására ápolgatott. Hogy ezzel a szelle-
mel mire mentünk, — azt könnyen megítélheti
mindenki, aki az akkori kulturálatapokat viz-
sgálja. Ki lehet mondani, hogy haladni: nagyon
keveset haladtunk; de az emberiség boldogabb
volt. Ez tény, ez elvitathatatlan.

A felületesen gondolkozó ember erre azt
mondhatja: mire való volt hát megváltoztatni
azt a szellemet, ha az boldogabbá tette az embe-
riséget?

Igen, de a természet örök törvénye nem
tűr állandó stagnációt. A haladó emberi szellem
nem tűr egyoldalúságot; előre törekvésében foly-
ton két hatalmas tényező foglalkoztatja: a hit
és a tudomány.

Az a szellem, mely összes erejét a hitélet
érdekében fejtette ki, megtalálta a reakciót csak-
hamar abban a szellemben, mely az emberiség
boldogságát a tudományokban való haladásra
kívánta bázisozni.

Igy azután fejlődött ki egy egészségtelen
harc, egy veszélyes küzdelem, melynek zürza-
varából semmi lelekelő eredmény sem bonta-
kozott ki, csupán a mostani, mely bőven termi
az egeket ostromló, himportalan szívű tudósokat
és a léha, üres, reményvesztett tudatlanokat.

Ily férfiú volt gróf Széchenyi István, kit a közné-
lemény a legnagyobb magyar névvel tisztelt meg, aki-
nek születése száz éves évfordulójának megünneplése
végett ma egybegyűltünk.

Ha volt magyar, kiről elmondhatjuk, hogy nem
egy vidéknek, hanem hazájának, nem egy osztálynak
vagy pártjának, hanem nemzetének élt, úgy Széchenyi
az. Ha volt magyar, kinek sírjánál egy egész nemzet
gyászt azért öltött, mert érezte, hogy a hely, melyet ő
üresen hagyott, e hazában egyes ember által soha betöl-
tetni nem fog, úgy Széchenyi az.

Zárandokoljunk el lélekben oda a ezenki sírhoz,
hol a nagy férfiú örök álmát aluszassa s szenteljünk kis
időt a legnagyobb magyar emlékének!

Ha Széchenyi életét, működési körét hiven ese-
telni akarnók, hazai történelmünket a nemzet kifejlődé-
sére oly nagy befolyást gyakorolt 1825-iki országgyűlés-
től kezdve lépésről-lépésre kellene követnünk; mert az
ő élete, összes működése egybeforrott hazánk újabb
történetével s ennek nem egy legszebb lapja az ő
fáradhatlan munkásságának volt legfényesebb eredménye.

Ha majd érett észszel, megtisztult gondolkodással
lapozzátok hazánk történelmét: akkor fog előttemek egész
teljességében kidomborodni a kép, mit róla, a legna-
gyobb magyarról, alkothattak.

En a dicső férfiú születésének száz éves évfordu-
lóján rendezett emez emléknapon nem kísérhetem nyom-
ról-nyomra lépteit; nem ölelhetem fel működése egész
körét, mert ezt a mai ünnepélyünkhöz képest tenni
lehetetlen; csupán arra szoritkozom, hogy mélyen érző
szíve egyes jeles tulajdonait feltárjam előttetek. Hogy
erényeit, hazafias érdemeit szemlélve, követendő például
állítatok magatok elé.

Midőn hazánk főbb nemessége nagy részben a
külföldön lakva, saját hazájában idegenné vált s elfe-

Nem lehet célunk e helyen pedagógiai
szaktanácsokat osztogatni. De midőn a hitélet
kérdésével így elméletileg foglalkozva, a mos-
tani állapotokat vizsgáljuk: constatálnunk kell,
hogy a mostani eltagadhatatlan rossz állapoton
a nevelés jobb szellemének kell változtatnia. A
nevelésnek kell megtalálni azt a boldogító egyen-
súlyt, melynek a hit és tudomány ápolása tekin-
tetében mindenkor fenn kell forognia.

Nem akarunk — mint már említettük is —
e kérdésbe nagyon mélyen belebozsátkozni; de
habozás nélkül kimondjuk, hogy ez a mostani
szellem, mely reakciótól tüntető módon a tud-
ományt tolja előtérbe a hitfejlesztés rovására, —
nem fog áldásos eredményeket teremni soha.

Nem böles Salamon mondta ki azt az igaz-
ságot (mert talán már az előtt is tudták), hogy
a hit és tudomány nagyon szépen megférnek
egymás mellett, sőt az emberiség boldogulása
érdekében csakis, mint együttes tényezők, szere-
pelhetnek.

Nem akarjuk hinni, hogy akadna olyan
egyén, aki ezt be nem látná. No és, ha min-
denki belátja, akkor nem értjük: mért nem
törekvesznek illetékes körök arra, hogy e kettős
tényező méltatásában minden vonalon meglegyen
a kellő harmonia?

Mert hogy minden vonalon nincs meg, —
arról nagyon könnyen meglehet győződni bár-
kinek, csak itt, ott meg kell figyelnie: miként
emelkedik, halad, törekszik a legtokéletesebb
ideál felé a „nagyreményű“ ifjuság!

Szomorú való! Elborult homlokkal kell
nézni azokat a zománcatlan szívű lényeket, kik
a száraz tudáson kívül nem visznek semmit az
életbe. Hátha még ez a tudás is felületes!

Azután panaszkodik a sajtó, jajgatnak a
társadalom jobbjai, hogy a materializmus vészes
áramlata elborit, eltemet mindent; nincs idea-
lizmus!

Elhisszük! De miként vihetnének a közéletbe
emelkedettebb szellemet azok, kikben nem ölel-
kezik a hit és tudomány?

Miként várhatunk társadalmi áramlatokat
egyensúlyozó közszellemet azoktól, kiknek egyé-

ledve még őseink drága nyelvét is, e végső köteleket,
mely őt a nemzethez láncolá, szétszakította; midőn
ipar- és kereskedés nem levén, a magyar középrend
csak egyes mesteremberekből állt s úgy szólván senki
sem volt, aki magát teljes joggal a haza polgárának
nevezhetné; mert a kiváltságos osztályok nem részesültek
terheiben s a nép nem ismeré jogait: ebben a szomorú
korban állt elő Széchenyi kibontott zászlajával, melyre
e nagy jelentőségű szavak valának felírva: „Magyaror-
szág nem volt, hanem lesz!“

Felrázta az alétságbán és télenységben szunnyadó
nemzetet, mely midőn látá, hogy vezére nem a pusztá
szónak embere, hanem összes tevékenységét hazája érde-
keinek szenteli, kibontott zászlaja körül mind sűrűbben
csoportosult s a közhaza felvirágozása érdekében vele
váltette harcolt.

Fokozta a közlekedést, midőn látta az ország,
mily lázasan s mily önzetlenül küzd a nagy eszméért!
Kedves ifjak! Áldjuk a Gondviselést, hogy e haza
földjén pillantottuk meg először a napsugárt s hogy
egy Széchenyit adott nemzetünknek, ki az önzetlen
hazaszeretetnek mintaképe! Tőle tanuljuk szeretni édes
hazánkat, a drága földet, mely bennünket szült s mely
egykor hantjával eltakar!

„A nyelv a nemzet éltető igéje, nemulta a halál
előestéje!“ Nem a költő fantáziája sugalja e sokat mondó
szavakat, hanem maga az élet tesz tanúságot azok
valóságáról. Igazolja egyuttal egyik jelesünknek ama
mondását, hogy „valamely nemzet elvesztheti alkotmá-
nyát, el szabadságát, csak nyelvét nem; mert az elvesz-
tett alkotmány helyébe újat, jobbat teremthet, szabad-
ságát visszaküzdheti, de ha nyelvét elveszté, elveszett a
nemzet is örökre.“

Vessünk néhány pillanatot a történelem lapjaira s
bebizonyítva látjuk ez állítás igazságát.

niségében, benső világában sincs meg a megnyugtató, boldogító egyensúly!

Hogy ez a világboldogító egyensúly létesüljön, első sorban a nevelés factorait kell olyanná tenni, hogy a hit és tudomány fejlesztésében egyforma erőt, buzgalmat fejtsenek ki.

Alispáni jelentés

a megyei törvényhatósági bizottságnak 1891-ik évi október hó 1-én tartandó gyűlésére.

Méltóságos Főispán Ur!

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

A törvény által tiszteltem szobott kötelességemhez képest van szerencsém a törvényhatóság állapotáról és a közigazgatási hivatalos ügyvitel körében tett intézkedésekről szóló jelentésemet — mely ezen évi április hó 1-től augusztus-hó 31-ig terjedő időszakot foglalja magában — a következőkben mély tisztelettel előterjeszteni:

A közegészségi állapot a lefolyt időszak első három hónapjában úgy a felnőttek, mint gyermekek közt nem csak kielégítő, de a megye legnagyobb részében teljesen kedvező volt, megbetegülések kevés fordult elő, majd mindig kedvező körleteltyással, július és augusztus hónapokban azonban, a midőn a nappali és éjjeli nagyobb hőkülönbözöt — valamint az éretlen gyümölcs élvezete folytán a megbetegedések száma tetemesen szaporodott, a közegészségi állapot nem volt mindenütt kielégítő.

Az előfordult betegségek közt a tavaszi hónapokban a légző — a nyáriakban pedig az emésztő szervek bajai szerepeltek legnagyobb számalakkal, mint gyomorcsorva, béthurut; gyógykezelés tárgyát képezték még a váltózárok, továbbá hasi hagymáznak, vérhasnak egyes esetei; gyermekek közt a vörheny szörványosan a megye legtöbb helyén mutatkozott, Kanizsán az elemi iskolás és kisdudovodába járó gyermekek közt enyhe letolyásu kanyaronak esetei kerültek gyógykezelés alá.

A helyeni fertőző kórok közül a vörheny 9, a kanyaró 4, a ronszó toroklob 1 községben öltött járványos jellegű; a járványokat külön említve, vörhenyben Zala-Egerszegen, valamint Csömödér, Salomvár, Sárhida, Söjtör, Nemes Apáti, Ollár, A. Lendva és Hoticza községek 12041 főnyi lakossága közül megbetegült 201 vagyis a lakosság 1.50% -a; a betegek közül gyógyult 125 (62.19%), meghalt 60 (29.85%), a hónap végén (Zala Egerszegen és Hoticzán) további ápolás alatt maradt 16 (7.96%).

A kanyaró Kis-Görbő, Tördemicz, Rezi és Stridó 2599 lakosa közt 112 esettel fordult elő (4.34%), ezek közül gyógyulással végződött 110 (98.21%), halállal 2 (1.79%).

Ronszó toroklobban az 1283 lakossal bíró Zalaváron megbetegült 18 egyén (1.40%); ezek közül gyógyult 11 (61.11%), meghalt 5 (27.78%), a hónap végén további ápolás alatt maradt 2 (11.11%). A gyógykezelés és óvintézkedések megtételének felülvizsgálása céljából a vármegye főorvosa megjelent Zalaváron, s ott azon meggyőződést szerezte, hogy a baj tovatérésének megállítására vonatkozó rendeletek kiadottak ugyan, azonban a ragályozás lehető megakadályozásának fő feltétele, a betegek elkülönítése, a lakásviszonyok miatt nem teljesíthető; de az is baj, hogy a lakosság egy része a gyógykezelést feleslegesnek tartotta és ezen közömbösség szomorú következményei nem is maradtak el, mert az ottani lelkész úr általi értesülés szerint a halálozások mind oly családoknál történtek, melyek annak idején orvosi segínyt nem kerestek. Két hét óta újabb betegülés nem történt.

Augusztus végén Bisztrice községben vérhas járvány merült fel 16 kórossal, melyek közül 3 halállal végződött, a többi gyógykezelés alatt van.

A perlati járásban szemeses ködhártyalobban szenvedők gyógykezelését felülvizsgáló, a vármegye főorvosa május hónapban bejárta a járványlepte vidéket és a rendelési központokon megvizsgálta az ide berendelt és a nagy munkaidő dacára nagy számban meg-

jelent beteget. A vizsgálat eredménye annyiban kielégítő, a mennyiben a súlyos esetek fokozatosan kevesbednek, a beteg létszám azonban, dacára a járási főszolgabíró általi erélyes felügyeletnek és a járási —, valamint a járványorvos buzgó működésének, — nem apadt; ennek oka nagy részben a mult télen uralkodott rendkívüli időjárás volt, a midőn a betegek a nagy hidegben és hófúvatok alkalmával a kitűzött időre a gyógykezelésre meg nem jelenhettek s így a bajnál visszaesés történt, de mint már feleltem szerencsém volt, az óvó intézkedések sikeres alkalmazhatását itt is akadályozták a lakás viszonyok, melyek miatt a betegek el nem különíthetők. A lendvai járásban a trachomás betegek szinte felügyelet mellett gyógykezelésnek. Van szerencsém egyszersint feleltem, hogy azon okból, mert a folyó évi ujonozás alkalmával a hadkötelesek közt szemeses ködhártyalobban szenvedők is találtak, oly községekben, hol ily hadköteles lakik, az összes lakosság szemvizsgálatára elrendeltetett, mely alkalommal Káptalanán 12 trachomás és 53 trachoma gyanus, Tótváron pedig 5 trachomás beteg találtatott; ezek mind szabályszerű gyógykezelésre vétettek.

Boncriszgálat összesen 40 esetben teljesített, huszszor törvényszéki megbízatás folytán s ugyanannyiszor rendőri tekintetből; a halál legközelebbi okai voltak a törvényszéki boncolatoknál: 5 agyroneselés, 2 agylob, 4 fulladás, 5 elvérzés, 2 halvasztetés, 1 elégs, 1 has-hártyalob; a rendőrieknél: 9 fulladás, 6 mérgezési gyomorlob, 3 szervi szívba, 1 tüdőszélhűdés és 1 halva születés.

Külső hullaszemle rendőri tekintetből volt 48; súlyos sértes bejelentetett 31.

Öngyilkosságot 25 egyén követett el, kik közül magát agyonlőtte 4, mérget ivott 6, vízbeugrott 2, nyakát atunetsze elvázta 1, s felakasztással vetett véget életének 12.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 42 egyén esett áldozatává és pedig: ledőlő fá által agyonütöttet 1, tüstönbe megült 1, véletlenül mérget evett 1, böleső vankosai közt tult meg 1, villám által sújtott agyon 2, magasból leeséskor agyrazódást szenvedett 1, gomba mérgezés folytán mult ki 2, mészoltáskor a forró mészel telt gödörbe esett 1, az ajtókilincsre feszített zsinag hurkaiban megült 2 kis gyermek.

Elnemkórak 13 esete lett hivatalos beavatkozás tárgya, 10 esetben a beteg körházi megfigyelés alá helyeztetett; kettő, mint közveszélyes, téboldába szállította, kettő pedig, mint esendes örült, házi gondozás alatt hagyatott.

Veszetség gyanujában volt eb által 5 egyén maradt meg, kik mind Budapestre küldettek a Pasteur-féle ojtó intézetbe.

Jelentésemnek a közegészségügyet tárgyazó része kiegészítésül van szerencsém a vármegye népesedési mozgalmának, az illető lelkesi hivatalok kimutatásai alapján összeállított számadatait a folyó évi ápril hó 1-től augusztus hó 31-ig terjedő időszakra a következőkben előterjeszteni: Nagy-Kanizsán született 304, meghalt 266, Zala Egerszegen született 104, meghalt 110, a topolczi járásban született 612, meghalt 506, a sümeghiben szül. 434, meghalt 282, a szentgróthiban szül. 448, meghalt 311, a keszthelyiben szül. 417, meghalt 313, a nagykanizsában szül. 519, meghalt 438, a pacsaiban szül. 360, meghalt 266, a zalaegerszegiben szül. 504, meghalt 350, a novaiban szül. 374, meghalt 194, az alsó-lendvaiiban szül. 707, meghalt 369, a letenyeiben szül. 462, meghalt 453, a perlakiban szül. 647, meghalt 506, a csáktornyiban szül. 634, meghalt 508; összesen született 6256, meghalt 4869, összesen szaporodás 1663, Zala Egerszegen fogyatkozás 6.

A hasznos házi állatok egészségügyi állapota kielégítőnek nem mondható, mert a léptenbéri elpusztulások, több községben a sertések közt uralgó orbánc folytán történt elhullásokon kívül 6 esetben takonykór miatt 8 ló szarattott le.

A közgazdaságra, valamint a kereskedelemre is békítőlag ható, s a hatvan községben fellépett száji- és

körömfájás betegség majdnem az egész lefolyt időszak alatt uralgott, melynek elfojtása a közérdek szempontjából a közhatalóságok feladata lett volna. Az állategészségügyi törvény és ennek végrehajtása tárgyában kiadott utasítás rendelkezései, ha a vármegye területén a legnagyobb szigorral hajtatnának is végre, az óhajtott siker nem volna elérhető; mert ez csak egyedül a vármegye belterületére szorítkozván, e megye területén kívül a törvény végrehajtásának mikéntjére befolyással nem lehet; de mert több esetben hivatalos eljárással megállapított, miszerint a járvány a pesti — fehérvári és több más megye területén eső állatvásáron elárusított szarvasmarhakkal hurcoltatott be hozzánk, véleményem szerint a száji- és körömfájás járvány gyors elfojtása — esetleg annak tovább terjedése csak az állategészségügyi törvény tüzetes módosításával lennemekadályozható, melyhez törvényhozási intézkedés szükségesnek látszik.

A szarvasmarha járási és kereskedelmi forgalmát illetőleg tisztelettel jelentem, hogy folyó évi április hó 1-től augusztus 31-ig a központból az illető községi megbizottak részére kiadott 118.383 drb. 5 kros és 35.245 drb. 3 kros marha járási úrlap, melyekért 6976 frt 50 kr. bélyegilleték szolgáltatott át a m. kir. adóhivatalnak.

A lefolyt időszakban a vármegye területén a személy- és vagyonbiztonság 2 rablással, 1 gyilkossággal és 4 emberöléssel lett megtámadva; ugyanis: folyó évi április hó 10-én éjjel Varga István szentjakabi lakos házába két bekormozott egyén azon ürügy alatt, hogy ők esendőrök, behatoltak s fegyvereiket Varga és családjának szegzeve, pénzüket követelték, mire Varga neje 71 frt 60 kr. pénzkészletüket átadván, a rablók eltávoztak. Hosszas nyomozás után sikerült a esendőrségnek a tetteseket Balogh József, ennek szolgája Tóth István szentjakabi község és Kántor István bakonyi szent királyi illetőségű egyének személyében kideríteni, kik közül az utóbb nevezett a rablás óta elkövetett lopások miatt a vesprémi kir. törvényszéki fogházban tartóztatva van, a többi tettesek pedig a nagykanizsai kir. törvényszéknek átadattak.

Május hó 7-én éjjel Golub Mihály prekopa lakos szobájába Czimmermann Lajos és Jakab vargahegyi lakos testvérek behatoltak s az ott alvó Katalin nevű leányon erőszakot akartak elkövetni; a lármára azonban Golub is elősietett s köztük dulakodás támadt; Golub az egyiknek mellényét letépte, melyben egy zsebóra is volt, a tettesek ezután elmenekültek; később a zsebóra hiányát észrevevén, a két testvér egy vadászfegyverrel kezükben Golubhoz visszatértek s fenyegetés mellett az órát követelték, mit Golub kiadni vonakodván, leányának egy pár 3 frt értékű cipőjét erőszakkal elvették. Nevezettek tartóztatottak és a bűnjelekkel együtt a csáktornyai kir. járásbírósnak átadattak.

Május hó 31-én Menczinger József söjtöri cipész Czelez Ferenc nevű 16 éves tanonác két lábbelivel a fakosi pusztára küldvén, a tanonc junius hó 2-án a fakosi erdőben meggyilkolta s kirabolva találtatott. A tettes után a nyomozás folyamatban van.

Junius hó 18-án Czekurics Kálmán dráva szentiváni lakosnó Cserép Juli nevű eszedjét, valószínűleg önkivületi állapotában, egy fegyverrel meglőtte, minek következtében pár nap mulva meghalt. Czekuricsné a helyszínen megjelent bíróság által orvosi megfigyelés alá helyeztetett.

Megemlítem itt, miszerint junius hó 21-én délután Horváth Katalin n. kanizsai lakosnó a kottori templomban, midőn az az oltárról 60 kr. készpénzt ellopott, tetten éretett és letartóztatott.

Julius hó 1-én Kollátszeg községben állomásozó Laczkó István ménes katona egy fegyverrel jártott, mely véletlenül elsülvén, mellette Fehér Mária szeretőjét oly szerencsétlenül találta, hogy meghalt. Tettes letartóztatott s a n. kanizsai katonai állomás parancsnokságának átadott.

Julius hó 22-én Hős Mihály és fia János ujlaki lakosok összeszólalkoztak, miközben az apa egy sodrófával egy fejbe ütötte fiát, hogy meghalt. Hős Mihály

Hol van Egyiptom zsarnok királyaival s őket istenítő szolga népe? Nagy kő halmazaik még állanak, tanuskodva a letűnt virágzás- és hatalomról, de népét, mely saját anyanyelvét eltelejtette, hasztalan keresed! Helyette nomád arab legelteti nyáját!

Hol van a büszke Róma, melyet egykor az egész ismert világ uralt? Eltelejta nyelvét, letűnt futó csillagként.

Nincs már anya, aki Latium zengzetes nyelvén szólna először szíve gyermekéhez! Az ő római jellem helyett gyáva, alatonnos népet talál. Hannibál legyőzői helyett lesben álló banditákkal találkozol.

A keleti birodalmat megérkődtató gothok s a büszke Rómát porig alázó vandálok vad árjai hol vannak? Eltelejtek nyelvüket, ninesenek.

Haza és nyelv egytorma rangban álló két nevezet minden népre nézve, ha a tiszteletben álló nemzetek sorából kitaszítottatni nem akar!

Nemzeti életet nemzeti nyelv nélkül gondolni lehetetlen! Jaj a nemzetnek, mely lakhelyéből kiűldözött, de jajabb annak, mely önyelvétől fosztatott meg!

A mi őseink bujdosók valának, de a nyelv által összetartatván, szervezhettek vérel új hazát s az idegen föld általuk magyarrá lett.

Tekintsünk végig történelmünk lapjain s ott találjuk ez állítás igazságát igazolva.

Őseink nomád nép voltak, de volt közös nyelvük. Elveszték a Don melléki hont, el Etelköz. Annyi, különféle nép lakta földet eltöglalva, örökös harcban élt a magyar egymás közt és szemben a küllelenséggel, de nem veszett el, mert volt nyelve! Eljött a mongol áradat! Úgy látszott, hogy Sajóval bevégezte a nemzet életét, amidőn az utakat fölverte a fű, virágzó városok helyett leégett romokat s a lakosság helyett orvadarak és éhes farkasok ügető csordáit láthatá csak az ember szem. De a barlangjaiból előjövő nép ajkán

újra az édes honi nyelv zendült meg s a hon újra felvirult!

Vérbetükkel van nemzeti történelmünk lapjaira feljegyezve Mohács s az utána jövő másfél század! Midőn felét édes honunknak a vad török, másik felét egy ennél nem igen jobb ellen pusztította. Midőn alul basák fűzték rabszójra a magyarok ezreit, fölül pedig egy-egy Caraffa karóba vont magyarok kinos vonaglásainak szemlélésével fűszerezte ebédjét!

De ha a pokol ily szörnyeket vetett a földre, a magyarok Istene nem feledkezett meg rólunk s adott Boeskyakat, Rákóczyakat, adott honunk dicső fölvirulást, tárt bátran küzdő, tiszta keblű honfiakat, kik hévvel harcoltak nemzetiségünk ügyében.

S a mohácsi gyászos elhullás után nemzetünk benső vizsgálódásainak büntetésül több mint másfélszázadig nyugott a török járom alatt s csaknem mindent elveszített, amiben a honfi büszkeségét keresheti, vagy mi egy szebb jövőre kilátást nyújthatott, de a nemzet nem esett kétségbe jövője felett. Emelt fölvel viselte szenvedéseit, láncait; még szentebb érzellemmel fogta körül hazáját, mióta az oltárrá vált, melyen csak áldozott.

De eljött a legszomorúbb korszak, midőn elfeledni kezdők nyelvüket. Nem a tatár és török hadak pusztításai: nyelvünk elhanyagolása hagyott legtöbb nyomot rajtunk. Midőn voltak, kik szégyeltek az édes honi nyelvet beszélni. Gyermekeiknek idegen nevelést adtak s a hazának, melynek kenyerét ették, nyelvét nem tudták.

Átlátta a veszélyt, mely a nemzeti nyelv elhanyagolásának szomorú következménye, hazánk nagy fia Széchenyi s a nemzeti nyelv fejlesztése érdekében egy maga többet tett, mint számosan előzői.

Ismeretes nemzeti irodalmunk történetéből, mily hosszú időn keresztül küzdöttek jeleseink egy magyar

tudós társaság létesítésén, mely hivatva leendett nyelvünk eredeti tisztaságát megőrizni, azt az idők viszonyaihoz mérten folyton és fokozatosan fejleszteni, egy szóval megalkotni a magyar tudományos akademiát!

Felpezdül a honfűi vér ereinkben ama lélekemelő jelenet hatása alatt, midőn egy kerületi gyűlésen Széchenyi István, a fiatal huszárkapitány feláll és elmondja azon örökre emlékezetes szavakat, hogy neki ott szava nines, de ha létesül egy társulat, mely a magyar nyelv fejlesztését tűzi ki feladatául, birtokaiuk egy évi jövődélmet, 60.000 frtot feláldoz e célra! Riadó éjlen kísérté szavait, az egész gyűlekezet szemé a fiatal huszártsztre irányult, nemes tettét követték többen s miért évtizedeken keresztül küzdöttek, Széchenyi egy pillanat alatt megalkotó az akademiát!

Mily magasztos példája ő annak, mint kell nyelvünkhöz, e legféltettebb kincsünkhöz ragaszkodni. Szolgáljon kedves íjak a legnagyobb magyar e dicső példája nekünk buzdításul! Erezzük át szívünkben, mily drága kincset birunk édes hazai nyelvünkben! Es ha megállunk hazánk metropolisában a Duna partján e diszes épület előtt, mely nagy Széchenyinek áldozatkészsége, hazaszeretete nélkül soha nem létesül, forduljunk a téren kimagasló szobra felé s áldjuk a Gondviselést, hogy bennünket magyarnak teremtett és hogy a legválságosabb időben adott a hazának egy Széchenyt! Tölts tanulsunk hazai nyelvünkhöz ragaszkodni!

Szálljon vissza emlékeztetünk azon szomorú korszakba, melyet hazánk egyik jelese, Eötvös József báró oly remek színekkel ecsetel! Varázsoljuk vissza azon boldogtalan kort, a Dózsa lázadást, mely a jobbagység teljes megsemmisítését, rúghöz kötést vont maga után! Századok ültenek el s a jobbagység sorsa mint sem javult! Egy férfúnak kellett szelátnie, ki szívében

letartóztatott és a bünyjelvényekkel együtt a zala-egerszegi kir. törvényszéknek átadott.

Szabó Teréz hanyi lakos férjes nő július hó 17-én a község érdekében gyermeket szült és azt ott elásta; tettének indoka az, hogy a gyermek még házassága előtti időben mással való viszonyának következménye volt.

A letolyt időszak alatt hat ló és 5 sertéslopás történt, szarvasmarha elhajtás 2 ízben fordult elő.

A fentebb elősorolt sajnos eseteken kívül a vármegye egész területén a kisebb betörések lopások számos esetei fordultak elő, tettesei azonban legtöbb esetben kiderítve lettek.

A m. kir. csendőri őrzésközpontok által tartóztatva lett gyilkosság kísérletért 2, emberölésért 3, emberlési kísérletért 1, méhmagzat elhajtásért 1, súlyos testi sértésért 7, rablásért 1, lopásért 99, betöréses lopásért 5, lopás kísérletért 1, lopás gyanújára 6, orgazdaságért 2, igazolvány nélküli csavargásért 33, erőszakos nemi közönségsért 1, csalásért 3, hatósági közeg elleni erőszakért 1 egyén, továbbá 1 katona szökevény és 5 körözött egyén fogatott el s szolgáltatott át az illetékes hatóságnak.

A folyó évi ápril hó 1-től augusztus 31-ig a vármegye területén előfordult tüzesetek száma 90 volt, melyeknél az összes elhamvasztott érték a hivatalos kár felvételre jegyzőkönyvek szerint 156.945 frt 80 krt tett ki, melyből biztosítva volt 81.498 frt 40 krnyi érték, s így a biztosítatlanul szenvedett kár 75.447 frt 40 krra rug.

A vármegye területén előírásban volt egyenes alónak és hadmentességi díjnak esedékessé vált összegeiről, az ezekre teljesített befizetésekről, úgy a fennálló tartozásokról a következő kimutatás nyújt teljes tájékoztatást.

A mezőgazdasági termés eredményéről és a kapás növények állásáról a következőket van szerencsém jelenteni:

Az őszi gabona termés nagy része még a tél utoljára kitagyott s a rozs termés még a szükségletet sem fedezi. A tavaszi gabona termés valamivel jobb, az árpa és zab, különösen az utóbbi, kielégítő termést adott, tenyér és burgonya megeszerte jó hozamot ígérnek.

Elég jó termést adtak a természetes rétek és kaszálók, de a széna betakarítása a gyakori eső által nagyban akadályoztatott és sok ázás által minőségéből is sokat veszített.

A szőlő, nem is említve a phylloxera terjedését — melyről alább egy áttekintő kimutatást vagyok bátor közölni — kevés reménnyel kecsegtet; sokat szenvedett a tőke a nagy hideg és peronospora által, főleg pedig a nyári évszakban a vármegye több helyein ismételt dühöngött jégvihar a keveset ígérő termést is majdnem teljesen megsemmisítette.

E helyütt tisztelettel megemlítem, hogy a jég és egyéb elemi csapás által szenvedett vidékek érdekében az elrendelt és jelenleg folyamatban levő adóvégrehajtások beszüntetése végett a tek. közigazgatási bizottság f. é. szept. hó 15-én a nagym. pénzügyminiszteriumhoz felterjesztést intézett, a helyzet kiderítésére pedig a járási főszolgabírákat felhívta, melyek alapján előterjesztésemet külön fogom a tek. közgyűlésnek bemutatni.

A phylloxera által megtámadott és egészben vagy részben elpusztított szőlőterületek nagysága az alábbi kimutatásban részletezve van.

A járás megnevezése	Megtámadott terület		Teljesen elpusztított terület		Részben elpusztított terület	
	hold	öl	hold	öl	hold	öl
Tapolczai	2689	677	7053	455	—	—
Sümei	4	473	3	600	—	—
Szent-Gróthi	338	300	—	—	—	—
Keszthelyi	461	1390	129	537	294	1138
Pacsai	245	—	—	800	—	—
Zala-Egerszegi	—	—	41	400	—	—
Összesen:	3738	1240	7227	1192	294	1138

A táblázat kimutatás szerint a vármegye egész területén az 1890-ik évi egyenes adó hátralék 763.699 frt 08 kr., az 1891. évi I., II. és III. negyedévi előírás 1.474.303 frt 96 kr., összesen 2.238.003 frt 04 kr., az 1891. év folyamán helyesbített

a jogegyenlőség isteni elvével, kitzúta zászlajára, hogy a rögöz tapadt népet felszabadítja s a szabadság és jogegyenlőség áldáshozó jótéteményeiben részesíti! S hogy az osztályok közötti surlódás kiegyenlített, mielőtt harccá vált volna; hogy a századok által épített válaszfalakat és korlátokat maga a kiváltságos osztály, a nemesség saját belátása és igazságszeretetével rontotta le, mielőtt azok erőszakosan megtámadták volna; hogy a nagy lépés, melylyel a magyar az újabb műveltség körébe jutott, nálunk megtörtént és sem szenvedett, sem elkövetett erőszak emléke tisztá örömminket nem zavarja: — Isten után, aki a nép szívét felvilágosítja, vajon kinek köszönhetjük? A legnagyobb magyarnak, Széchenyi Istvánnak!

Aldjuk érte emlékét, hogy lehullott végre az ezredéves válaszfal s a szabadság és jogegyenlőség áldásait mindnyájan egyformán élvezhetjük!

Mi indította őt e mozgalom megindítására? Mi lelkesítette őt küzdelmei között? Mi biztosította számára a teljes diadalt?

Az emberbaráti szeretet érzése. E szeretet nem engedte őt nyugodni, míg annyi ezer és ezer vörroknának függetlenségét nem biztosította! Oh igazi példányképe az emberbaráti szeretetnek! Tőled tanuljuk szeretni embertársainkat. Tőled tanuljuk őket nemcsak szeretni, hanem tőlünk telhetőleg mindent elkövetni, hogy embertársaink jólétét előmozdíthassuk! A felebaráti szeretet szent tüze hevítse mindenkor keblünket! Így leszünk igazi követői, utánczó a legnagyobb magyarnak, Széchenyinek!

Felsoroljam-e szakadatlan láncolatát nemes tetteinek, melyekkel a közjó előmozdításán fáradozott?

Maga az egy lánchíd századokra hirdeti nevét és őrizi meg emlékeztét!

Megyei közmunka ez évben a vármegye területén leszolgálat tárgyát nem képezte, mivel az 1890. évi I. t.-c. értelmében a törvényhatósági közutak építése és fenntartása az utadoból fedeztetik.

A törvényhatósági uthalozat fejlesztésére s a törvényhatósági közutak szakosított fenntartására nagy tevékenység fejtetett ki a letolyt időszak alatt.

Az utkaparó személyzet 60-ról 134-re emeltetvén, az utkaparói szakaszok célszerű beosztása s ennek alapján az utbiztosi járásek helyes megállapítása eszközöltetett. Az utkaparók munkakönyvei összeállítván, ilyenekkel a személyzet ellátott és az utbiztosok részletes utasítással láttattak el úgy a munkakönyvek használata, mint a természetbeni kézi erő felhasználásának kezelése és nyilvántartása iránt.

Az átkelési szakaszok fenntartásához az 1890. évi I. t.-c. értelmében a községek által nyújtandó hozzájárulás mérve megállapított.

A törvényhatósági közutak 1891—92. évi fenntartásához szükséges fedanyag beszerzése vállalati uton biztosított és annak szállítása folyamatban van.

Az államépítészeti hivatal tagjai a törvényhatósági közutak tavaszi beutazását eszközölték s a tett jelentések alapján a tapasztalt hiányok megszüntetése és az év folyamán eszközözendő mindennemű munkák megindítása és sikeresítése iránt intézkedések tetettek.

A törvényhatósági közutak fenntartásánál alkalmazott utzemélyzet, mely 13 utbiztosból és 134 utkaparóból áll, tevékenységében haladást tanusít.

Az építkezések közül telemlítendő a balatoni gőzhajó kikötők építése Badacsonyan és Révfülöpön véglegesen, Keszthelyen pedig ideiglenes jelleggel. Mindezek a hajózáshoz folyó évi június hó 28-án tartott ünnepélyes megnyitására elkészültek.

A vármegye székházának kibővítése befejeztetett s abba az illető hivatalok még a jövő hó folyamán elhelyeztetnek.

Vasúttörvény terén megemlítem, hogy a tapolczai vasútvonal műtanrendőri bejárása folyó évi május hó 9-én megtartott s a közforgalomnak átadott: a törje—szentgróthi szárnyvonal közigazgatási bejárása pedig fogantatosítottván, az építési munkák megkezdettek. A csáktornyai—ukki h. é. vasút vonalán a menetrendek célszerű megállapítása, a zala-egerszegi és ukki állomások kibővítése, nemkülönben az árudíj szabályozása, illetve leszállítása iránt a tek. közigazgatási bizottság által a nm. kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz felirat intéztetett.

A vármegye területéről idegen országokba való jogtalan kivándorlás egy esetben kíséreltetett meg, azonban az illető egyén, családjával együtt, szabályszerű külföldi utlevél hiányában, a deveseri vasúti állomáson letartóztatott és illetőségi községébe visszakísérített. Ezen ügyben a vizsgálat folyamatban van, melynek eredményéhez képest a törényszabta intézkedések fogantatosítottatni fognak.

A vármegye különböző alapjainak mikénti állásáról az alábbi kimutatás ad kellő felvilágosítást:

Ufenntartási alaponál ápril 7-én mult évi hátralék volt 2108 frt 31 kr., folyó évi szept. 17-ig befizetett 61555 frt 11 kr. Katonabeszállás alaponál ápril 7-én mult évi hátralék volt 10556 frt 75 kr., f. évi előírás 48808 frt 84 kr., összesen 59365 frt 59 kr., ebből f. évi szept. 17-ig befizetett 18486 frt 93 kr., befizetetlenül maradt 40878 frt 66 kr. Betegpótlási alaponál ápril 7-én mult évi hátralék volt 13390 frt 53 kr., f. évi előírás 30954 frt 92 kr., összesen 44345 frt 45 kr. f. évi szept. 17-ig befizetett 10371 frt 48 kr., befizetetlenül maradt 33973 frt 97 kr. Erdészeti alaponál ápril 7-én mult évi hátralék volt 2692 frt 07 kr., f. évi

befizetés 934.583 frt 73 és fél kr., 1891. évi augusztus végével hátraék 1.303.419 frt 30 és fél kr. — Hadmentességi díj hátralék 1890. év végén 108.790 frt 87 és fél kr., 1891. évi befizetés 13.489 frt 69 kr., 1891. évi augusztus végével hátralék 95.351 frt 18 és fél kr. — Az egyenes adónak hátraléka atlag 59 százalékos, a hadmentességi díj pedig 89 és fél százalékos képez. A hadmentességi díj 1891. évi kivétési eredménye 65.377 frt 50 krt tesz, még esedékessé nem vált, tehát itt kimutatva nem is lett.

A Duna és Tisza szabályozása neki köszönik létezésüket!

Egyenlő lelkesedéssel, meg nem szünő buzgalommal és lankadást nem ismerő kitartással karolt fel ő mindent, mi e szép haza határai között egyesekeknek, vagy a nagy közönségnek jólétét, haladását célozta. Nem csüggedett munkássága közepett. Ami nemzete emeléséhez vezetett, nehézség soha nem tartott s ebben rejlik a varázsa annak, hogy évtizedeken keresztül vezéri szerepre nemcsak hivatva volt, hanem ezt nála jobban, lelkiismeretesebben senki be nem tölthető!

Fényes példát adott nekünk nemcsak kötelességeink hű és pontos teljesítésére, hanem egyuttal arra is, mint kell a közjó érdekében erőnket önzetlenül feláldozni! Erezte ő s vele együtt nekünk is kell éreznünk, hogy ország igazi telvirágzása csak úgy következhetik be, ha honfiai vállvetve küzdenek a közjó előmozdításáért. Tudta ő, hogy egy országot nagygyá csak fiai szent akarattal tehet! Legyen tehát erős akaratunk mindenkor a közjó érdekében szolgálni!

* * *

Mielőtt búcsút vennék a nagy férfiú drága emlékeitől, hassa át szívünket az ő lángoló honszeretete, törhetlen ragaszkodása édes hazai nyelvünkhez, merit-szünk lelkesedést emberbaráti szeretetéből, tanuljuk meg tőle hiven és önzetlenül munkálkodni a közjó érdekében! Es ha ezt tesszük, nem vész el e napnak emléke; mert az ő dicső példáját követve, hasznos és számottevő polgárai leundünk a hazának, és egy-egy porszemmel járulunk felhőtt korunkban ahhoz a nagy épülethez, a haza telvirágzásának dicső épületéhez! Vaj mielőbb üdvözölhetnők e dicső kor ébredését!

Az éljenzéssel fogadott emlékbeszéd után dr. Rozsicska Kálmán kir. tanfelügyelő a következő, lelkes beszédet tartotta:

előírás 8946 frt 32 kr., összesen 11638 frt 39 kr., f. évi szept. 17-ig befizetett 4688 frt 24 kr., befizetetlenül maradt 6950 frt 15 kr. Megyei nyugdíj alaponál ápril 7-én mult évi hátralék volt 841 frt 02 kr., összesen 841 frt 02 kr., f. évi szept. 17-ig befizetett 167 frt 36 kr., befizetetlenül maradt 673 frt 66 kr. Községi és körgyegyezői nyugdíj alaponál ápril 7-én mult évi hátralék volt 11052 frt 63 kr., f. évi előírás 5085 frt 70 kr., összesen 16138 frt 33 kr., f. évi szept. 17-ig befizetett 2813 frt 88 kr., befizetetlenül maradt 13324 frt 45 kr. Vasúti alaponál ápril 7-én mult évi hátralék volt 11052 frt 63 kr., f. évi előírás 32590 frt 21 kr., összesen 34672 frt 95 kr., f. évi szept. 17-ig befizetett 12151 frt 84 kr., befizetetlenül maradt 23521 frt 12 kr. Elbirtási alaponál f. évi előírás 4909 frt 91 kr., összesen 4909 frt 91 kr., f. évi szept. 17-ig befizetett 1082 frt 68 kr., befizetetlenül maradt 3827 frt 23 kr.

Tisztelettel megjegyzem, hogy ezen kimutatásban az előírás rovataiban az 1891. évre esedékes utadó — minthogy annak előírása ez ideig nem eszközöltetett — bent nem foglaltatik.

A vármegye törzsvagyona áll részint földtehermentesítési és takarékpénztári, részint pedig magán kötvényekben gyümölcsözőleg elhelyezett 17,284 frt 07 kr. tőke és ezután esedékessé vált 472 frt kamat követelésből, mely utóbbinak behajtása iránt az intézkedés megtétezt s így ezen befolyandó kamat összeggel együtt a megyei törzsvagyon tőke állaga jelenleg 17,756 frt 07 krt tesz ki.

A vármegye házi és árvapénztárainak törvény által rendelt havi vizsgálatait az illető bizottsággal teljesítvén, az arról szóló hivatalos jegyzőkönyvet tisztelettel bemutatom.

Mindezek után van szerencsém a vármegyei közigazgatási összes központi és járási hivataloknak, valamint a vármegyei árvaszékek ügyforgalmi kimutatását a folyó évi ápril hó 1-től augusztus 31-ig terjedő időszakra következőkben előterjeszteni u. m.:

A hivatal megnevezése	1891. évi március 31-én hátralék volt		1891. évi ápril hó 1-től augusztus 31-ig befolyt		Összesen	Elintéztetett	1891. évi augusztus végével elintéztetetlenül maradt
	frt	kr.	frt	kr.			
Alispáni hivatalnál	759	12689	13448	11789	1659		
Megyei árvaszéknél	3126	12983	16099	13474	2625		
számvévóségnél	676	5863	6539	5020	1519		
N.-Kanizsa v. tanácsánál	76	5211	5287	5210	77		
Z.-Egerszeg v. tanácsánál	45	3744	3789	3761	28		
Tapolczai jár. főszolgabíró	47	3412	3459	3406	53		
Sümei "	11	2043	2054	2043	11		
Szt.-Gróthi "	4	2048	2052	2046	6		
Keszthelyi "	—	2928	2928	2900	28		
Kanizsai "	9	2849	2859	2856	2		
Pacsai "	—	1846	1846	1846	—		
Z.-Egerszegi "	34	2217	2251	2195	56		
Novai jár.	35	1725	1760	1716	44		
Letenyei jár.	17	2043	2060	2037	23		
A. Lendvai jár.	5	3240	3240	3241	4		
Perlaki "	59	1849	1908	1867	41		
Csáktornyai "	80	3000	3080	3040	40		
Összesen:	4973	69690	74663	68447	6216		

Kelt Zala-Egerszegen, 1891. évi szeptember 18.

Csartár Károly sk., Zalavármegye alispánja.

Közegészségügy.

Dr. Mangin Károly kir. tanácsos s megyei tisztifőorvos a vármegye területén augusztus hóban észlelt közegészségi állapotról és egyéb, a közegészségügyet érdeklőkről a következő jelentést terjesztette be a közigazgatási bizottság szeptember havi üléséhez:

„Az időjárás a hónap első két harmadában igen változó volt, szél, eső, meleg és hirtelen hők alászállás

Mélyen tisztelt közönség!

E szép perc hatása alatt lehetetlen nem éreznünk, hogy ifjaink ünnepe ünnepévé vált a mi sziveinknek is. A czeni sir nagy halottjának emléke — amint Sáni László oly meghatóan mondja Deák Ferencről — nemzedékről nemzedékre tisztul és nő, és a mily arányban tisztul és nő, abban az arányban lesz az élőknek mindig nagyobb és nagyobb segítségére.

Oh mert segítségünk van még a fájdalomban is! Megsiratjuk elvesztét; büszkék vagyunk, hogy a miénk volt.

De legyen az ő emléke segítségünk kedves ifjak a hazának tettel, önértzettel való hű szolgálatában is.

Széchenyi István gróf próféta ihlete e hazát nagy-nak, dicsőnek látja! A nemzetiségi viharral és földrajzi különösségek tömkelegében minden erőnkkel arra kell törekednünk, hogy majd az a nagy-nak és dicsőnek jósolt haza, minden talpalatjában — magyar legyen.

Hogy legyen a mi fillérünkkel kincs, a mi tégláinkból város, a mi tapsainkból riadal, a mi betűnkkel könyv; a magyar népből — magyar nemzet! (Jókai).

Hogy mint a rómaiknál, a dicsőség temploma mellett ott legyen az erényé; abba csak ebből lehessen bejutni.

Most pedig legbensőbb köszönetet mondok a mélyen tisztelt közönségnek meleg érdeklődéséért, az iskolaszéknek és tantestületnek ez ünnepély rendezéséért, végül igazgató urnak emlékbeszéde nép tanulságaiért.

Eltet engem a remény, hogy a mely ország, a mely megye, a mely város így ünnepli gyermekeivel a nagyok emlékét, az meg fogja érni az időt, melyben — mint egykor Grotius mondta, hogy „az ég után nincs Frankhonon kívül szebb királyság“ — elmondhatja, hogy az ég után Magyarországon kívül nincs boldogabb királyság!

A viharos éljenzéssel fogadott beszéd után a tanuló ifjuság a szótatot énekelte el, mely után az ünnepély véget ért.

nem ritkán váltották fel egymást, csakis az utolsó harmadban lett állandó jó idő, meleg napokkal.

A feljegyzett meteorológiai észleletek szerint:

A légnemesség maximuma volt 751 m m., minimuma 740-2 m m., havi közép 747 m m. Léghőmérsék maximuma + 28.4 °C., minimuma + 13.2 °C., havi közép + 19.4 °C.

A nedvesség középértéke 82%; esapadék összege 123-4 m m. Szelek irányát illetőleg leggyakrabban észleltetett E K, azután E, D Ny. és D.

Vihar, éghabboru jégesővel szintén volt néhányszor.

Közegészségi állapot a megbetegedések nagyobb száma miatt nem volt mindenütt kielégítő; különösen az emésztő szervi bántalmak, mint gyomor és bélhurut, kerültek nagy mennyiségben gyógykezelés alá; ezeken kívül észleltettek, habár nem nagy számban, váltólázak, orbánc és itt ott vérhas; gyermekek közt a vörheny az alább felemlítendő járványos jellegű eseteken kívül a megye különböző részein szórványosan is mutatkozott.

A *heveny fertőző kórok közül a vörheny* (Zala-Egerszegen, — Nemes-Ápátiban, Ollárban, és Hoticzán) uralkodott járványosan; e 4 helyen a járvány fellépte óta augusztus végeig összesen megbetegült 102 egyén; ezek közül meggyógyult 57, meghalt 29, a hónap végén további ápolás alatt maradt Z. Egerszegen és Hoticzán 16, a másik 2 községben jelenleg beteg niacs.

Zalaváron aug. elején diphteritisznek több esete észleltetett s a baj járványos jellegűvé vált; ezideig megbetegült összesen 18 egyén, közülük meggyógyult 11, meghalt 5 s a hónap végén további gyógykezelés alatt maradt 2.

A gyógyeljárás és az ovóintézkedések mikénti teljesítésének felülvizsgálata céljából szeptember hó 10-én meglátogattam a fent nevezett községet; a rendeletek kiadattak ugyan, azonban a betegek elkülönítése a lakás viszonyok miatt nem történhetett meg, e nélkül pedig a ragály továbbterjedése alig akadályozható meg; továbbá az is baj, hogy a nép egy része nem keresi az orvosi segínyt; ezen indolentiának szomorú következményei itt is mutatkoztak, mert mint a főtiszt. lelkész úrtól értesültem, a halál esetek majdnem mind oly családoknál fordultak elő, hol az annak idejébeni gyógykezelést feleslegesnek tartották. Jelenleg a baj szűnőben van; e hónap elejétől újabb betegedés nem merült fel, a gyógykezelés alatti két beteg javul.

Ugyancsak aug. hó utolsó harmadában Bisztrice községben vérhas járvány lépett fel 16 köresettel, melyek közül halálos kimenetelű volt 3, a többi gyógykezelés alatt van.

Bonevizsgálat összesen 11 esetben teljesített, négyszer törvényszéki megbízatás folytán, hétszer pedig rendőri tekintetből; a halál legközelebbi okai voltak a törvényszéki boncolatoknál: 1 agylob, 1 agyronsólás lövésből, 1 elvérzés, 1 hashártyalob; a rendőrieknél 4 fulladás, 1 halva születés, 1 szívhűdés és 1 mérgezési gyomorlob.

Külső hullaszemle rendőri tekintetből véghezvitett 11. *Súlyos sértés* bejelentett 8.

Öngyilkosságot 8 egyén követett el, kik közül 2 (Jankó Ferenc Szécsi Szent-Lászlón, és Zsigmond Károly Bodorfán) magát felakasztá, 2 (Budai Matild és Takács Antainé Sümeghen) foszphorolatot ivott, 1 (Cserenyés Kata Szt-Györgyvölgyön) a vízbe ugrott, 3 pedig (Sziládi György sztróti csendőr, Hol Antal bezérédi és Sebestyén Sándor köves-kállai) lövéssel vetett véget életének.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 11 egyén esett áldozatává, kik (Németh Mari, Német János gellénházaiak, Koltai Mari pusztá edericsi, Kerekes Gábor balaton-kisszállási, Mura-Szt Mártonban 4 egyén, továbbá Felső Szemenyén, Novákovezen és Borbreszten egy egy ismeretlen) mind vízbe fulltak.

Elmekórnak 3 esete lett hivatalos beavatkozás tárgya, két beteg tébaldába szállított, egy pedig megfigyelés végett a z. egerszegi kórházba helyeztetett el.

Veszett eb által Adelman Ferenc eszékertnyai egyén maradt meg az illető az első orvosi segélybeni részesülés után azonnal Bpestre küldetett a Pasteur-féle oltóintézetbe; az eredményről ez ideig tudósítás nem érkezett.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Miniszteri elismerés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az alsó-lendvai takarékpénztárnak, az ottani polgári iskola céljaira az 1873-ik év óta tett mintegy 940 forintnyi adományaiért, elismerő köszönetét nyilvánította.

Széchenyi ünnepély. A zalaegerszegi községi iskolaszék határozata alapján Széchenyi István, hazánk nagy fia születésének száz éves évfordulati ünnepélyét f. hó 21-én a zalaegerszegi összes népoktatási iskolákban megülették; az ünnepélyt megelőzőleg a növendékek a róm. kath. templomban 8 órakor tartott gyászstízi tiszteletlen jelentek meg. A polgári fiú- és középkereskedelmi iskola emez ünnepének befolyását lapunk más helyén közöltük. A polgári leányiskolában Schmidt — Réty Laura tanítónő méltatta a nagy férfi érdemeit s tüntette fel jeles tulajdonait. Az elemi iskolában minden egyes osztályban az illető osztálytanítók ismertették a növendékekkel az ünnepély jelentőségét. Az ünnepély napján — miniszteri intézkedés folytán — előadás nem tartott.

Széchenyi emlékezete Nagy-Kanizsán. N. Kanizsa minden tántintésében szép ünnepséggel ülték meg szept. 21-ikét, a „legnagyobb magyar“ születésnapjának századik évfordulóját. A polgári- és népiskolán, nem különben az izraeliták iskoláján nemzeti lobogó hirdette a nap ünnepi voltát. A polgári iskola növendékei a rajzterembe gyűltek egybe, hol dr. Bartha Gyula igazgató és Hoffmann Mór tanár tartottak Széchenyi érdemeit méltató beszédeket. A népiskolai fiú-növendékeknek Hajgató Sándor, a leány-növendékeknek pedig Szalay Sándor fejtette ki a nap nagy jelentőségét. Az izraelita iskolában Ben Samu igazgató beszélt és buzdította az ifjúságot a haza-

fiú erények gyakorlására. A gymnasiumi ifjúságnál az ünnepség megtartását a nap octavájára: szept. 28-ára halasztották.

A legnagyobb magyar emlékenek ünnepe. Kegyeletes módon ünnepelték meg Keszthelyen az összes iskolákban a Széchenyi-ünnepet. Az iskola épületeken nemzeti színű lobogót tűztek ki, melyek lengése jelenté, hogy a magyar nemzet hálát ad a jóságos Istennek, mert 1791. szeptember 21-én, tehát ezelőtt száz évvel a világra küldötte gr. Széchenyi Istvánban a legnagyobb magyart. E hazafias ünnepély alkalmából előadás nem volt, csak a növendékek gyűltek egybe és vonultak tanáraik, tanítóik és tanítónők vezése mellett a r. k. templomba, mely egészen megtelt. Bontz József hitoktató monda az ünnepi misét, a polgári dalárda pedig lélekemelő egyházi énekeket zengett. Mize után az elemi iskola udvarán gyűltek össze, hol a dalárda bevezetésével elzeng az „Isten áldd meg a magyart“, ezután Udvarhelyi Gyula polg. isk. igazgató olvasott fel értekezést, melyben Széchenyi életét, cselekedeteit és alkotásait méltatta s buzdította a tanuló ifjúságot a polgári és hazafiai erényekre. Végül a dalárda ismét elzengé a magyarnak legszebb énekét, a himnuszt. A gym. tanárkar 1/28 órakor vezette a tanulókat templomba. Mize után Kőváry Károly tanár mondott beszédet Széchenyiről és buzdította, lelkesítette az ifjúságot. Ugyanezen az esti órákban Bányai Károly iparisk. tanító tartott ünnepi oktatást az iparisk. tanulóknak, röviden elmondá Sz. életének történetét s megmagyarázá az ifjúságnak, hogy miért ünnepel ma az egész magyar nemzet hálát Istennek?!

Széchenyi István emlékezete. A eszékertnyai tanítók az ünnepélyes külsőt öltötték e hó 21-én, mit az épületeken lengett nemzeti lobogók adtak tudomására a közönségnek. Ez ünnepélyes külsőt hogy mi idézte elő, arról azok, kik az intézet belsejében lefolyt hazafias ünnepélyen résztvettek, meggyőződhetnek. Széchenyi István gróf nagy hazánkfia 100 éves ünnepének szentelték e napot, mely az egyes intézetekben a következőleg folyt le: A tanítóképeze ifjúsága a zeneteremben gyűlt össze, hol Felmér Albert kép. tanár szelleműs beszéldeben ismertette a nagy hazafi élettrajzát, érdemeit, munkásságát, azoknak halását nemzeti életünk fejlődésére. Beszédjét az ifjúság a legnagyobb lelkesítéssel fogadta. A nagyhatású beszéd után a szózat és Hymnus eléneklésével fejeztették be az ünnepélyt. A polgári iskola ifjúsága és annak Zrinyi önképző köre a tantestülettel együtt 21-én d. e. 9 órakor gyűlt egybe az ünnepélyre, melyen résztvette még az iskolaszéknek néhány tagja is. A kezdetet a tanuló ifjúság által elénekl. Hymnus jelezte, mit követett Pálya Mihály igazgató s a kör elnökének az ifjúsághoz intézett hazafias beszéde, melyben a nagy nap jelentőségét elöztük esetelvéen, hazaszeretetre buzdította őket. Ezután Zrinyi Károly, a kör vezetője, méltatta lelkes hangon Széchenyi ifjúságot, férfikorát, tevékenységét, alkotásait, tragikumát, működésének hatását s befolyását a nemzetre; végül szívükre kötötte a tanulóknak a magyarnyelv iránt való szeretetet és ragaszkodást. A két beszédet szavalatok követték a tanulókról részéről. Elszavalták Széchenyi emlékezete és a Szózat című költeményeket. Az ünnepélyt a Szózat eléneklése fejezte be. Az elemi iskola tanuló 9 órakor egybe gyűltek az iskola udvarán, hol Jeney Gusztáv igazgató-tanító a tanuló felfogásához mért tartalmas beszéldeben ismertette a tanulókkal a nagy hazafi egész életét, tevékenységét; hazafiságban eszményit állíta a zsege fejlődő nemzedék elé az ünnepelt nagy férfit. Beszédét a tanuló „Eljen a király! Eljen a haza! Eljen Széchenyi István emléke!“ örömköltésai követték. Belejezősül két alkalmi költeményt szavalt egy kis fiú és leány.

Látogatás a csornai prépostnál Türrén. F. hó 21-én városunkból Csertán Károly alispán, Gózon László vármegyei főjegyző, Csesznák Sándor árvászéki elnök, dr. Mangin Károly t. főorvos, Arvay Lajos t. főügyész, Grubanovich Géza törvényszéki elnök, Nagy Géza törvényszéki bíró, Víz Gyula járásbíró, Kovács Károly polgármester, Balaton József esperes plebános, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő, dr. Czinder István ügyvéd, Kopsányi Sándor segédlelkész, Udvardy Ignác polgári iskolai igazgató, h. é. vasutunkon Türrén járási főjegyző fogadta az érkezőket s a prépostsági fogadatokon a rend türréi házához hajtottak. Megérkezés után tisztelegés volt a prépostnál, aki a megjelenteket leereszkedő nyajassággal fogadta. Majd megtekintették a rendház gyönyörű parkját s azután az ebéllőben gyűltek egybe. Ebéd alatt a legderültebb hangulat uralkodott, amit a kitűnő ételek és finom borok csak fokoztak. A prépost szellemes felkészítőt mondott, kifejezvéen különös örömet áffelett, hogy a rend házában Zalavármegye főtitviselőlty ily szép számban üdvözölhet. Csertán Károly alispán a vármegye, Balaton József esperes plebános Zala-Egerszeg város nevében üdvözölték a jeles főpapot, dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő pedig a rendre s annak Türrén működő két hasznos tagjára: Rezsőffy György jószágkormányzóra és Réthy plebánosra üritette poharát. Négy óra után a társaság egy kedves emlékekkel gazdagodva, hagyta el a jeles főpapot s a rend ottani derék tagjait.

A városi képviselőtestület f. hó 23-án Kovács Károly polgármester elnöklete alatt rendkívüli ülést tartott, melynek egyedüli tárgyát az iskolaszék átiratának tárgyalása képezte, amely átiratban az iskolaszék egy férfi segédtanítói állás szervezését kéri azzal, hogy az orgonálásban- és kántori teendőik teljesítésében jártsak előnyben részesülnek. A képviselőtestület — az iskolaszéki átiratban foglalt indokokat figyelembe véve — egy férfi segédtanítói állás szervezését kimondotta s az iskolaszéki elnököt rövid lejárati pályázat kitűzésével megbízta.

Eljegyzés. Dr. Frommer József paesai járásorvos Sümeghen eljegyezte Scheiber Ilonka kisasszonyt, Scheiber Sándor vaskereskedő kedves leányát.

Temető szentelés. A köztemetőhöz csatolt új temetőt, valamint az itt felállított díszes kőkeresztet f. hó 20-án szentelte fel Balaton József esperes plebános. A nagy mise végeztével szép számú közönség vonult ki zászlókkal körmenetben a temetőbe, hol a kétős szentelés lélekemelő ünnepének befejeztével Balaton József esperes szívhez szóló alkalmi beszédet tartott, melyben egyuttal részletesen megmagyarázta úgy a temetőt, valamint a kereszt szentelésnél előfordult egyes szertartásoknak jelentőségét, melynek végeztével az egybegyűltek ismét körmenetben, a harangok zúgása közt, tértek vissza.

Győzfesek a loversenyen. A honvédhuszárok ceglédi hadgyakorlata alkalmából az 5-ik konvéd lovashadosztály loversenyt rendezett, melyen nagy számú közönség volt jelen. Az akadály versenyen József főherceg tiszteletdíját: egy kétszáz frt értékűt képviselő renek kivételű remontoir arany órát lánccal: Babó Géza százados nyerte el. — A tisztek és tiszthelyettesek versenyében a második győztes Fejérváry Géza százados volt; a huszárok vadász versenyében, ahol a tisztek saját lovakkal indítottak, másodikkak, mint győztes, szintén ő érkezett be.

Kegyeletes ünnepélyt ül legközelebb a zalamegyei általános tanítói testület. Krób Pálnak, Zalavármegye 1884-ik évben elhunyt tanfelügyelőjének, sarkóvet állítatott s ennek leleplezési ünnepélyét tartja. Az ünnepély képesolatban a zalaegerszegi tanítói járáskör öszi közgyűlésével. Ez ünnepélyen a megyei tantestület járáskörrel küldöttségileg fogják magukat képviseltetni. A sarkó október hó 15-ére készül el s a leleplezési ünnepély — mint értesülünk — október hó 26-án lesz.

Gyaszhir. Molnár Sándorné született Komjászei Juliánna, Molnár Sándor zalavármegyei kir. segédtanfelügyelő neje, f. évi szeptember hó 23-án este 6 órakor Déván 57 éves korában szívszélhűdés következtében jobblétre szenderült. Béke poraira!

Az ipariskolai bizottság f. hó 20-án tartott ülésén a lemondás folytán megüresedett bizottsági elnöki állásra egyhangulag Kroszt István bizottsági tagot választotta meg. — Az alsó-fokú ipariskolánál megüresedett két tanítói állásra Donszky Lukács polgári iskolai tanár és Kovács György elemi iskolai tanító választottak meg. — A bizottság megkeresi a városi tanácsot, hogy a Jákum-alap kamataiból a f. 1891-92-ik tanévre az ipariskolai szegény tanulók számára bezerzendő rajzszerkekre 40 frot utalványozni sziveskedjék. — Megállapított az 1891-92-ik tanévre az ipariskolák tanóra beosztása. — A bizottság az ipariskolánál a tandíjnak továbbra való fentartását javasolja olykép, hogy a szegénységüket hatósági bizonyítványval igazoló helybeli iparos tanoncok a tandíj fizetését alól mentessenek fel, míg a többiek, még pedig helybeliek évi 2 frt, a vidékiek évi 4 frt tandíj fizetésre köteleztessenek. — Tudomásul vétették a miniszter rendelete, mely szerint a négy polgári iskolát végzett iparos tanoncok az elméleti oktatás látogatása alól felmentendők s csupán rajzórákra tartoznak járnai. — Koesmár János ipariskolai szolga ama kérvényét, hogy a tisztogatásért eddig járt havi 2 frt fizetése 3 frra emeltesse fel, paratolój terjeszti a tanács elé.

A pécsi kir. közjegyzői kamara legutóbbi tisztújító közgyűlésén alelnöknek Pihál Ferenc n. kanizsai kir. közjegyző választott meg. Az ügyrend módosítása tárgyában beadott indítvány tanulmányozására s ennek eredményéhez képest javaslattal előterjesztésére az indítványozó Blum Béla pécsi, továbbá Pihál Ferenc nagykanizsai és Ziegler Kálmán eszékertnyai kir. közjegyzők küldettek ki.

A honvédek visszatérése. A Keszthelyen állomásozó 8-ik m. kir. honvéd-huszár ezred III. és IV. százada a ceglédi hadgyakorlatokról f. hó 22-én érkezett vissza Keszthelyre. A derék honvédek, kik mindannyian kiállották a nehéz hadgyakorlatok fáradalmait, a városi hatóság és nagyszámú közönség ünnepélyesen fogadta a város végén. Benn a városban utcabosszat lelkesen zengték a honvédek „Kossuth Lajos azt izent“ kezdetű dalt s úgy vonultak a laktanyába, mely előtt tiszteletükre díszes diadalkaput állítottak a városiak. Az ezred I. II. százada Pécsről a jövő héten érkezik vissza.

Ellenőrzési szemle. Vármegyénk területén a honvédség részéről az évi ellenőrzési szemlék a következő sorrendben tartatnak: Október 1-én a kanizsai járás területére, 2-án Kanizsa város területére Nagy-Kanizsán, 15-én Szent-Grothou, 17-én Sümeghen 19., 20-án Tapolczán, 22-én Keszthelyen, 24-én Paesán, 26-án a zalaegerszegi járás területére, 27-én Zala-Egerszeg város területére Zala-Egerszegen, 29-én Nován, 31-én és november 1-én A-Lendván, nov. 6., 7-én Csáktornyan, nov. 11-én Letenyén. E szemlék tartóik mindazon honvéd pótartalékos gyalog és huszár megjelenni — a folyó évben besorozottak kivételével — aki a f. évben csapatjánál bevonulva nem volt. Az utó ellenőrzési szemle nov. 26-án tartatik meg Nagy-Kanizsán, melyre azok tartoznak megjelenni, akik a főszemléről bármi oknál fogva elmaradtak. — A közös hadsereg részéről a kanizsai járásban okt. 8-9., Kanizsa város területén okt. 10-11-én; Keszthelyen okt. 7-10.; Paesán okt. 12-15.; Nován okt. 17.; Zala-Egerszeg járásban okt. 19-21.; Zala-Egerszeg város területén okt. 22.; Szent-Grothou okt. 24-26.; Sümeghen okt. 28-30.; Tapolczán nov. 1-5.; B-Füreden nov. 7-8.; A-Lendván okt. 21-24.; Csáktornyan okt. 26-29.; Perlakon okt. 31. — nov. 4.; Letenyén nov. 6-8. — Az utó ellenőrzési szemlék a perlaki, letenyei, alsó-lendvai és eszékertnyai járasok részére november 23-án, a többi járásra nézve november 22-én tartatnak Nagy-Kanizsán.

A zalaegerszegi tanítói járáskör választmánya Schmidt József elnök elnöklete alatt f. hó 20-án ülést tartott, melyen a számvizsgáló bizottság előterjesztette javaslatát a segélypénztár alapszabályainak módosítása tárgyában. A választmány a javasolt módosításokat elfogadta s végleges elfogadás végett a járásköri közgyűlés elé terjeszti. — Megállapított az öszi közgyűlés tárgysorozata. A gyakorlati előadáson kívül Várossy Mihály

polgári iskolai tanár Széchenyi Istvánról tart előadást. Végleg megállapították a járásköri segélypénztár alapszabályait. A közgyűlés befejeztével a tagok a temetőbe vonulnak ki a Krób sirmélek leleplezése végett.

Munkakiállítás. A keszthelyi ipartestület, mint e lap mult számában jelezte, az iparos tanulóknak részére munkakiállítást rendez. A kiállítás — tekintettel a Szent-Mihály napi bucsúkra — nem október 4-én, hanem október 11-én nyitják meg s tart bezárólag ugyanazon hó 18-ig. A kiállítást az ipartestület hivatalos helyiségében tartatik. A kiállítást rendező bizottság tagjaivá az ipartestület elöljárósága f. hó 21-én a következőket választotta: Buchberger Fülöp, Nagy István, Herman György, Vilim Péter, Udvarhelyi Gyula, Csathó Alajos, Opper Károly, Fülöp Antal, Szalay Ignác, Molnár Albert, Gerstl Károly, Fizáry Alajos, Pótz Pál. Eddig 30 kiállító jelentkezett 35 tárggyal.

„Biztosított” főherceg. A külföldön meglehetősen általános szokás, hogy fejedelmi családok nagy összegekre biztosítják az életüket. Nálunk eddig csak Orth János, a régebbi János főherceg biztosította az életét. Most, — mint értesülünk, — József főherceg is nagy összegre kötött életbiztosítást, még pedig a „Gresham” társulatnál.

Két életet mentett meg. A belczai nagy tüzeset alkalmával Olesits őrségi Kovács egy éggő házból két gyermeket mentett ki, akik már fuldokoltak. A ház később a tűz hatása alatt összedől.

Mely iparágban az iparos tanoncok mentenek fel a rajztanulás alól? A vallás és közoktatásügyi miniszter legközelebb kiadott rendelete szerint rajztanulás alól mentendők azok az iparosok, kiknek az általuk tanult iparágban a rajzolásra nincs föltétlenül szükségük, ilyenek a mészáros, hentes, szappanos, borbély, fodrász, festés, kefékötő, tímár, szalami-készítő, kéményseprő, molnár, sütő, pék, kötélverő, ruhatisztító, boeszkorkészítő, kávé, kocsáros s általában kereskedő inasok.

A rezervisták vendéglője. A Nagy-Kanizsára fegyvergyakorlatra bevonuló intelligens egyének leglátogatottabb vendéglője: a Pintér Sándor téle vendéglő. Már nota is van róla, melyik aszongya, hogy: „Pintér Sándor vendéglője Sárga rigó rozsmaringom, virágom. Sohse voltam beteg tőle Sárga rigó rozsmaringom virágom.” Már t. i. olyan tiszta jó a bora, hogy az még egyetlen rezervista gyomrot sem rontott el. Hanem a rezervista urakat a legközelebbi tavaszon ugyancsak meg fogja lepni az a csinos, szép épület, mivé az ő kedves vendéglőjük növekedett. A szépen berendezett, hírneves ború vendéglő új épületének homlokzatán, egy a harmonia teljes legyen: hatalmas betűk hirdetik, hogy az „Pintér Sándor vendéglője Petőfihöz.” Másként bizony rá sem ismernének a rezervista urak.

Postamasteri, illetve posta- és távirada kiadói tanfolyam nyitattik a pécsi posta- és távirada igazgatóság kerületében Pécsett, Kaposvárott és Nagy Kanizsán f. évi november hó 1-én. E tanfolyamba csak oly férfiak és nők vétettek fel, kik legalább 18 évesek, magyar honpolgárok, feddhetlen előéletűek, ép és egészséges testalkatúak s legalább négy középiskola vagy polgári iskolai osztályt elvégeztek s a magyar nyelvben teljesen jártasak. — A tanfolyam hallgatói tandíjat nem fizetnek, azonban fenntartásukról maguknak kell gondoskodni. A tanfolyam befejeztével vizsgálatra becsáttatnak s ennek sikeres letétele után postamasteri illetve posta- és távirada kiadói bizonyítványt kapnak. Kik a tanfolyamra felvételt óhajtanak, sajtókezüleg írt tolyamodványukhoz keresztleveleket, iskolai bizonyítványukat csatolva, azt október hó 15-ig a pécsi posta- és távirada igazgatósághoz nyújtják be, megnevezvén egyúttal a várost, hol a tanfolyamot hallgatni óhajtják.

Országos vásár elhalasztása. Győr szab. kir. város tanácsa részéről megkerestettünk annak közzétételére, hogy a f. évi október hó 12. és 13-ára kitűzött győri országos vásár a kereskedelmi miniszteriumnak rendelete alapján f. évi október hó 19. és 20-ik napján fog megtartatni.

Szüret. A keszthelyi szőlőhegyekben a szüret a mult héten helyi-kezel megkezdődött; mert az opórtó és tehér mézes szőlőt a darazsak annyira ellepték, hogy rövid idő múlva fel is emésztették volna. A szüret általában eseményekkel kecsesget.

Véletlen szerencsétlenség. F. hó 17-én egy 26 éves dóbrétei földművest a fával terhelt szekér — mely völgynek feléle kötetlenül eldült — maga alá temette és agyonzúzta.

Hasznos szer a szarvasmarhák száj- és körömfajás betegsége ellen. Egy praktikus gazda megyénkben a szarvasmarhák száj- és körömfajás betegségeinek megakadályozása céljából ajánlja az istálló desinfiálását hígított karbolsavval. Ő ezt a járvány alkalmával istállójában sikerrel alkalmazta; mert míg saját községében, valamint a szomszéd községekben a járvány uralkodott, addig az ő marháik közül egy sem esett e betegségre.

A szüretet Nagy-Kanizsa vidékén október első napjaira határozták. Egész szeptember 21-éig nagyon kedvező volt az időjárás s ott, hol a peronospora a szőlőleveleket el nem pusztította, szépen megérték a fűtők. Szeptember 21-ike után azonban az időjárás megváltozott; borult, hűvös napok következtek, mik a szőlőenkrosodására éppen nem kedvezők. Mind a mellett a Nagy-Kanizsa határában tekvő szőlőhegyeken az eddigi minőséggel is körül belül olyan borra van kilátás, mint a tavalyi volt. És tekintve azt, hogy legjobb bortermő szőlőhegyeinket vagy a jég tette tönkre, vagy a peronospora pusztította, — magas borárakra lehet számítani. A borvevők most azokat a szőlőhegyeket is meg fogják szállani, hova előbb nagy kínálgatásra sem igen mentek. Sic transit gloria mundi!

Országos vásár. E hó 22-én megtartott szt.ilonai vásár, mely más időben nagyon látogatott szokott lenni, az idén nagyon rosszúl ütött ki. Oka részben a rossz idő volt, de leginkább az, hogy szarvasmarhát nem volt szabad a vásárra hajtani; továbbá eladó és vevő nagyon

kevés volt. A vásár újból való megtartása október 29-ikére tűzött ki.

Gróf Széchenyi Istvan születésének századik évfordulója alkalmából a Gonda Béla által szerkesztett Gazdasági Mérnök című közérdekű gazdasági és műszaki hetilap közli Széchenyi kitűnően sikerült arcképét s gazdasági irányu működésének érdekes ismertetését. Ezenkívül e számban is egész sora van a közérdekű gazdasági és műszaki cikkeknél, melyek e lapot 14 évi fennállása alatt hazánk gazdasági fejlődésének nem jelentéktelen tényezőjévé emelték.

Mikor így öszre fordul és az esték hosszabbodnak, egyszerre actualissá válik a kérdés: hogy mit olvassunk? Művelt családok számára, nőknek, akik nemcsak a regények iránt érdeklődnek, de a világot mozgató kérdések felől is tájékozódni óhajtanak, nem ajánlhatunk szellemelesebb, érdekesítőbb olvasmányt, mint „A hét”. Ez a csupa első rendű erők által megirt pikáns hetilap, érdekes tárcákban, méltán híressé vált krónikákban tárgyalja a hét legkiválóbb eseményeit, mindazt, ami a politikában, társaságban, irodalomban és művészetben nevezetes fölmerült. „A hét” utolsó (38.) száma tele van humorrall és satyrával. Egyetlen cikke sincs, amely közönyösen hagyhatna bennünket. Az első krónika Tisza Kálmán pápai beszédével, a második a legújabb irodalmi felszágességekkel foglalkozik. A harmadik „Falusi levelek” címmel egy új biblia-fordítás furesaságait ismerteti kacagató komikummal. Murai Károly, Endrődi Sándor és egész sereg fiatal és régebbi író novellával, verssel, apróságokkal látja el a lapot. A kik „A hét” újságba egyszer beleköstolnak, úgy megszokják inycsiklandó, paprikás cikkeiket, hogy nem egy könnyen mondanak le róla. Az évnegyed kezdetével felhívjuk rá olvasóink figyelmét. Ahhoz képest, amit olvasóink nyújt, olesónak is mondható. Ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Mutatványszámokat kívánatra ingyen és bérmentve küld: „A hét” kiadóhivatala VIII. József-körut 44.

Budapesti Hirlap. Olvasóink figyelmét föl hívjuk a „Budapesti Hirlap” hirdetésére, mely lapunk mai számában közöltetik. Előfizetési és hirdetési összegek egyszerűen a következő cím alatt küldendők: Budapesti Hirlap Kalap-utca 16. Budapesten.

Ország-világ. Felelős szerkesztő: Benedek Elek. (XII. évtolyam. (Okt.—dec.) Az okt.—dec. évnegyed alkalmából bizalommal kérjük t. olvasóinkat az előfizetés megújítása s lapunknak ismerőseik körében való ajánlására. Örömmel tapasztaljuk a művelt magyar közönség folyton növekedő érdeklődését, rokonszenvét lapunk iránt s mi rajta leszünk, hogy ezt az érdeklődést, ezt a rokonszenvet el ne veszítsük. Tartalmasság, változatosság, érdekesség, a társadalmi, irodalmi, művészeti stb. kérdésekkel való semmiféle melléktételek által nem korlátozott foglalkozás — ez nagyban a mi programunk, melynek keresztülvitelében a legjelesebb írói gárda van segítségünkre. Az „Ország-Világ” rendszer tartalma két regény, több novella, tárcá, élet-és jellemrajz, az ismeretek különféle ágait felölő cikkek, költemények, heti krónika, különféle rovatok, Nők világa divat-tudósításokkal, képekkel stb. Minden számban 10-15 önálló közlemény. Az okt.—dec. negyedben folytatjuk Tábori Kőbelegyűjtés regényét, ugyszintén Jerome K. Jerome pompás humoru illusztrált utirajzát, továbbá megkezdjük Coppée „Hjúkór” című költői szép regénynek a közlését, egy igen érdekes novellát Beniczky-Bajza Lenkétől stb. Az „Ország-Világ” előfizetői évenként hat műmellékletet kapnak. A harmadikat Tolnay Akos jeles festőnk „Légy ottom!” című pompás genre-képét juliasban küldtük meg. Ugyanakkor küldtük meg új előfizetőinknek a tavalyi hat műmellékletből a negyediket. A negyedik műmellékletet októberben küldjük meg s ezzel a tavalyi ötödiket. Azoknak, kik újévtől kezdve előfizetnek, még mindig megküldjük a tavalyi karácsonyi számot (száz szerkesztő areképével, dolgozatával stb.) nemkülönben a tavalyi hat műmellékletet. Az „Ország-Világ” rendszer előfizetési ára egész évre 10 frt, de 8 frtért rendelhetik meg úgy a „Budapesti Hirlap”, mint az „Egyetértés” előfizetői, nemkülönben a papok, tanítók és tanítónők is. A heti krónikát ezután is Székely huszár írja, időnként Andronikus, Atropos és Sincerus. Ezenkívül állandó dolgozó társaink: Abonyi Árpád, Bárony István, Hook János, Karczag Vilmos, Kozma Andor, Márkus Miksa, Szécsi Ferenc, Törös Tivadar és Virág Béla. Mutatványszámokat kívánatra ingyen küldünk. Az előfizetési pénzek legelőszérbben postautalványon a kiadóhivatalba (Budapest, Kecskeméti u. 6. sz.) küldendők. Az „Ország-Világ” szerkesztősége.

A Pesti Hirlap ez idén is a maga nemében pártatlan kedvezményben részesíti előfizetőit, ingyen és bérmentve nagy képes naptárt küld nekik az 1892-ik évre, karácsonyi ajándékkul. S ezt megkapja minden előfizető, aki októbertől kezdve — habár csak 1 frt 20 kr-nak havonkénti beküldésével — az előfizetők sorába lép. S ez a naptár, mint a szerkesztőség velünk közli, tartalom és célszerűség tekintetében felül fog mulni minden más naptárt. Mert azonkívül, hogy a naptári rész mellett följegyzésre való úrlapokat, a vásárok teljes jegyzékét, címirt, fővárosi kalauzt és a hasznos tudnivalók egész tömegét tartalmazza: szépirodalmi közleményeit Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Kenedi Géza, Borostyáni Nándor, Murai Károly, Sebők Zsigmond, Bárony István, Szomaházi István, Kada Elek stb. szóval a legkiválóbb és legkedveltebb írók egész gárdája szolgáltatja. Az idén újabb, nevezetes kedvezmény is létesített a Pesti Hirlap azzal, hogy olvasói számára különféle érdekes hirdetések megfektetésére 100—200 frtos díjakat tűzött ki s ami fő: minden két héten 50 frtot fizet ki annak, aki a legérdekesebb újdonságot küldte be a megelőző 14 nap alatt a szerkesztőségnek. Azt már mondanunk sem kell, hogy a Pesti Hirlap független, szabadelvű és demokratikus irányu lap, melybe a politikai élet különböző pártalásu kiválóbb férfiai irnak cikkeket s melynek politikai értesítései mindig megbízhatók. A mellett jó tárcák és élénkítő apró cikkek emelik a lap

változatos tartalmát. Jókai Mór évenként több regényt fog irni egyenesen a Pesti Hirlap számára s Mikszáth Kálmán is egyedül e lapnak fogja irni kedvelt humoros tárcáit és karcolatait. Ez új évnegyed alkalmából azért jó lélekkel ajánlhatjuk a Pesti Hirlapot, melynek ára okt.—dec. negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Mutatványszámokat kívánatra egész hétig ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V., nádor-utca 7. sz.)

Selyem-grenadin, fekete és szines (mindentéle világo szinben) méterjét 95 krajeártól 9 frt 25 krig számítva (18 minőségben) küld egy-egy ruhának valót portó- és vámmentesen G. Henneberg cs. és kir. udvari szállító gyári raktára Zürichből. — Mintak postafordultával. Levelek után a postadíj 10 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

19983. Zalavármegye alispánjától.
n. 1891.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 28-ik szakasza értelmében ezennel közzététetik, hogy a megyei legtöbb adót fizető bizottsági tagoknak a megyei igazoló választmány által 1892. évre összeállított névjegyzéke folyó évi október hó 1-től ugyanezen évi október 15-ig vagyis 15 napig, a megyei első aljegyzői irodában közszemlére kitéve és a megye székházán kifüggesztve lesz, mely idő alatt a névjegyzék elleni felebbezések a megyei állandó bíráló választmányhoz benyújthatók.

Zala-Egerszeg, 1891. szeptember 21-én.
Csertán Károly sk.,
alispán.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fényezés

(Glasur)

legkiválóbb mázó-szer padló számára, 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr., — 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beecserítő-szer kemény padló számára 1 köbűg ára 60 kr., mindenkor kapható:

Horváth Miklósnál, Zala-Egerszegben.

4176 tk. 1891.

Újabb árverési hirdetmény.

Az alsó lendvai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az alsó-lendvai takarékpénztár végrehajtónak Baráth Mihály és neje Gersits Maria végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyben Gersits József késedelmes árverési vevő ellen beadott újabb árverési kérelem következtében 133 frt 66 kr. lejárt hátrálékos vételairi részlet s kanatait iránt az a.-lendvai kir. járásbíróóság területén fekvő, az alsó-lendvai 529. szíjkyben 1. sor 923. hrsz. a. foglalt Baráth Mihály s neje Gersits Maria nevéen álló, az 1891. évi július 25-én megtartott árverésen Gersits József által 401 frt vételárba megvett s az adó alapján 580 frtra becsült ingatlanra az újabb árverést 580 frtban ezeunel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi október hó 16-ik napján délelőtti 10 órakor az alsó lendvai kir. járásbíróóság telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 58 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Alsó-Lendván, 1891. évi szeptember hó 3.
A kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság,
Szirmay kir. aljbíró.

Hirdetmény.

Az alsó-lendvai járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, részéről közzé tétetik, miszerint a zalai helyi érdekű vasut számára az alább megnevezett határookban kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint:

**Bördöcze,
Iklód,
Lenti-Szombathely,
Lenti és
Rédics** községekre nézve

**1891. évi október hó 26-án reggel 8 óra:
rédicsi állomás.**

**Lendva-Hosszufalu,
Petesháza és
Alsó-Lendva** községekre nézve

**1891. évi október hó 27-én reggel 8 óra: alsó-
lendvai állomás.**

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogot, ugy a feljegyzett szolgál-
mak s jogosultság iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyuttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határookban a zalai helyi érdekű vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyisé-
gére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak: eze-
ket **1891. évi október hó 27-ig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék,
minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási
és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeg-
gel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekeblezett vagy felülkeblezett tételek pedig ezentul
a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekintheők.
Keit Alsó-Lendván, 1891. évi szeptember hó 12-én.

Karabélyos
kir. járásbíró.

Hirdetmény.

A letenyei kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, részéről közzé tétetik, miszerint a zalai helyi érdekű vasut számára az alább megnevezett határookban kisajátított területekről elkészí-
tett összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzet-
nek ki, ugymint:

**Ortaháza
Kis-Sziget és
Csömödér** községekre nézve

**1891. évi október hó 24-én reggel 9 óra:
csömödéri állomás.**

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogot, ugy a feljegyzett szolgál-
mak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyuttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határookban a zalai helyi érdekű vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyi-
ségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak:
ezeket **1891. évi október hó 22-ig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék,
minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási
és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeg-
gel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekeblezett vagy felülkeblezett tételek pedig ezentul
a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban bebekintheők.

Kelt Letenyén, 1891. évi szeptember hó 12-én. A letenyei királyi járásbiróság, mint telek-
könyvi hatóság.

Filipits János
kir. járásbíró.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel van szerencsénk t. vevőinkkel is tudatni, hogy a bel- és külföld első dívat terméiből a közelgő

őszi és téli idényre

szükségleteinket már is beszereztük, és azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legdivatosabb és legújabb

ruha szövetekkel és felöltőkkel

a legjutányosabb áron szolgálhatunk. Belső látogatásukat és megrendeléseiket kikérve,

maradunk illő tisztelettel

Weinberger H. és fia.
Zala-Egerszegen.

Radeini savanyúvíz.

Legdúsabb natron-lithion tartalmú savanyúvíz.

Kipróbált gyógyszer húgysavas betegségekben (kőszvény-, húgykőbetegségben), továbbá minden gyomor, vese, hólyagbetegségben, aranyér- és sárgaságban.

Dr. Garrod, Biswanger, Cantani, Ure kísérletei bebizonyították, hogy a szénsavas lithion legnagyobb oldó képességgel bír a húgysavas lerakódásnál, minél fogva a radeini savanyúvízzel a legsikeresebb győgyeredményt érték el.

RADEIN

Mint üdítő ital vízzel vagy gyümölcs-szörpökkel és cukorral vegyítve általános kedveltségnek örvend.

A radeini győgy mód savanyúvíz és vastüdő 15 hatással vannak a kőszvény, húgykőbetegségekben, vérszegénység esetén, női betegségekben és elgyengült állapotban stb.

⊗ A legjutányosabb árak. ⊗

A győgyfürdőre és a savanyúvízre vonatkozó prospektust ingyen küld

a fürdőigazgatóság

Radein (Stájer).

Raktár Zala-Egerszegen: **Fenyvesi Miksa** kereskedésében.

lkt. 4552.

891. tkv.

Hirdetmény.

A zala-egerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, részéről közzé tétetik, miszerint a zalai helyi érdekű vasut számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint:

Zalabér és Pakod községekre nézve	1891. évi október 17. reggeli 8 $\frac{1}{2}$ óra: zalabéri állomás.
Szöpötk és Pókafa községekre nézve	folyó évi október 17. reggeli 10 $\frac{1}{2}$ óra: szöpötki állomás.
Ollár, Lukafa és Alibánfa községekre nézve	folyó évi október 19. délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ óra: ollári állomás.
Zala-Szent-Iván (fővonal), Zala-Szent-Iván (szárnyvonal), Pózfa és Kaszaháza községekre nézve	folyó évi október 20. reggeli 9 óra: Zala-Szt.-Iván helyi érdekű vasutállomás.
Bessenyő községre és Z.-Egerszeg r. t. városra nézve	folyó évi október 21. reggeli 9 óra: z.-egerszegi állomás.
Boczföld, Sárhida, Bak és Bakitüttös községekre nézve	folyó évi október 22. reggeli 8 $\frac{1}{2}$ óra: baki állomás.
Tófej, Hencse, Gutorföld, Szt.-Kozmadombja, Náprátfa és Csertalajos községekre nézve	folyó évi október 23. reggeli 8 óra: tófeji állomás.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogot, úgy a feljegyzett szolgáltatások s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a zalai helyi érdekű vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak: ezeket 1891. évi október hó 22-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezen túl a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekintheők.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság Zala-Egerszegen 1891. évi szeptember hó 11-én.

Hrabovszky Flóris

kir. törvényszéki egyes bíró.

Fogbajban szenvedők figyelmébe!
 Van szerencsém Zala-Egerszeg és vidéke n. é. közönségének tudomására adni, hogy a zala-egerszegi „Arany Barany” szállodában volt ideiglenes

foggyógyászati termemet

ismét megnyitottam, ahol a fogbajban és foghiányban szenvedőknek ajánlom működésemet a következő esetekre:

Máfogsorok, szítésére, a legújabb amerikai mód szerint, légnomásra, hogy azok a természetes fogakhoz hűen minden célnak megfeleljenek. (Egyes fogak néhány óra alatt, egész fogsorok egy nap alatt készülnek el és a foggyökerek eltávolítása nélkül illesztetnek a szájba).

Plombirozásra (lyukas fogak betömése) a legújabb feltalált **odontolith és üveg, továbbá arany-, ezüst-, platina és cement plomb-annyal**. (A plombok tartóssága által a fogak minden további korhadástól évtizedekig megóvatnak). Plombirozás a legújabb géppel, minden fájdalomkötés elkerülésével történik.

Foghuzásra, a már meg nem menthető fogaknak, foggyökereknek a legkíméletesebb bánásmód mellett való eltávolítására.

Fogtisztításra, a fogsoron lerakott szennyestelen anyagok eltávolítására.

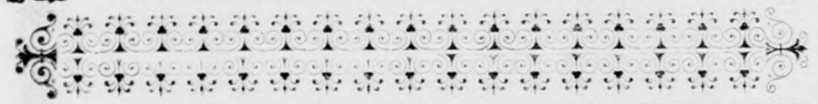
A fogászat minden ágában 25 év folyamán szerzett tapasztalataimat a közel múltban a külföldön tett utazásom alatt elsajátított újabb vívmányokkal bővítettem s ma abban a helyzetben vagyok, hogy 25 éves praxissal és a berlini és new-yorki legelőkelőbb foggyógyászati termek mintájára beszerzett technikai apparátussal a legmesszebb menő igényeknek is beszállítással teherelhetek meg.

Amidőn a fogbajban szenvedő közönség szíves bizalmát kérem, bátor vagyok megjegyezni, hogy ha a legutóbbi itt tartózkodásom alatt készített plombirozásoknál, avagy műdaraboknál a természetes használat által esetleg némi kiegészítésre volna szükség, azt díjmentesen eszközölöm.

Vellner Lajos
 fogász Veszprémből.

Rendelési órák: d. e. 8—12. d. n. 2—6-ig.

Tartózkodási idő október 15-ig.

Van szerencsénk a nagyérdemű borfogyasztó közönségnek becses tudomására adni, hogy kitűnő minőségű és a legjobb hírnévnek örvendő

palack borainkból

Zala-Egerszeg és vidékére az egyedüli elárulást

Hubinszky Adolf urra

(fűszer és vaskereskedő)

ruháztuk át, hol is kapható 1 üveg kitűnő jó bor 40—80 kraj.

Fajok: sümeghi, somlyai, szentgyörgyi, badacsonyi, kéknyelű, riszling, szegszárdi, sashegyi és villányi.

Ramsetter Vince utódai.

3602/tk. 891.

Árverési hirdetmény.

Az alsó-lendvai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **özv. Teklits Jánosné szül. Berecz Klara** alsó-lendvai lakos végrehajtónak **Nagy Anna** férj. **Kovacs Mihályné** bagladi lakos végrehajtást szenvedő elleni 95 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében (az alsó-lendvai kir. járásbíróság) területén levő, a barabási 480. sz. tjkvben Nagy Anna férj. Kovacs Mihályné és Szabó Mihály nevében álló 1. sorsz. a. foglalt, az adó alapján 38 frtra becsült, 2. sorsz. a. foglalt, az adó alapján 74 frtra becsült, 3. sorsz. a. foglalt, az adó alapján 68 frtra becsült, 4. sorsz. a. foglalt, az adó alapján 64 frtra becsült, 5. sorsz. a. foglalt, az adó alapján 68 frtra becsült, 6. sorsz. a. foglalt, az adó alapján 52 frtra becsült, a 7. sorsz. a. foglalt, az adó alapján 40 frtra becsült egész ingatlanokra a végrehajtási törvény 156. §-a értelmében 38 frtban, 64 frtban, 68 frtban, 64 frtban, 68 frtban, 52 frtban, 40 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi október hó 13-ik napján délelőtt

10 órakor Barabás községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10° /₁₀₀ -át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Alsó-Lendván, 1891. évi július hó 23. napján.

A kir. járásbíróság, mint tllkvi hatóság.

Szirmay kir. aljbíró.

Képes Családi Lapok.

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkesztő: **Dr. Tolnay Lajos**, Főmunkatárs: **Dr. Váradi Antal**. Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **Dr. Murányi Armin**.

Előfizetési ára:

a „Hölgyek Lapja” című dívat-melléklettel s a **Regénymelléklettel** együtt:

Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok” című hetilap új negyedbe lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét, a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét, még a következő írók és ironok is támogatják: **Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudayánszky Gyula, Dalnady Győző, Mikszáth Kálmán, Komocsy József, Temérdek (Jeszenszky Danó), dr. Prém József, dr. Székely János, Inczedy László, Palágyi Lajos, Erődy Danó, Dengi János, Tölgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Méry Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Osorba Palotay Akos stb.; Benitzky Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvarady Mária, Kálfay Beatrix, Harmath Lujz, Heessiné-Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovsky Ida, Mericzay Karossza Irma, Erzsike, stb. stb.**

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legértékesebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden változatát foglalja; képei a jelen eseményeit s a legérdekesebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja” című havonként kétszer megjelenő dívatmelléklete a legújabb dívatképek hozza s e mellett a magyar háziasszonynak valóságos szellemi titkára, a menyétben a nevelés, az egészség, a gazdaság, a kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatna.

Regénymelléklete külön beküldhető négy kötet érdekes regényvel ajándékozva meg évenként az előfizetőt.

A „Képes Családi Lapok”-nak meg a zöldségek is tele van mulató közeményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kocka- és ponttalányokkal és szórjtvényekkel, melyeknek megfejti értékes jutalmakat kapnak.

A „Képes Családi Lapok” gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap: éppen azért bizony számunk minden naphoz és hónapra, minden magyar család támogatására és partfogására.

Mutatványokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatalunknak, a kik ez iránt — legelőszöriében levelezéssel — hozzáférhetnek.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 40 krajcar esomagosítási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; és a ki 3 frt előfizetési összeget 30 kr. esomagosítási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két eredeti regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlék könyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, Nagykorona-utca 20. szám.

Teljes szamu példányokkal még mindig szolgíthatunk.

2480 tk. 891.

Árverési hirdetmény.

A sümegi kir. járásbíróság, mint tllkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Tavaszi János** végrehajtónak **Nagy Maria** és **társai** végrehajtást szenvedők elleni 200 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a sümegi kir. járásbíróság területén levő, Csáford határában fekvő, a csáfordi 653. számú tjkvben 2069. 2071. hrszám alatt fekvő, Nagy József, és Molnár Rozália tulajdonul bejegyzett ingatlanokra és pedig a 2069. hrszám alattira 224 forintban és a 2071. hrszám alattira 500 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1891. évi október hó 17-ik napjának délelőtti 9 órakor** Csáfordon a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10° /₁₀₀ -át vagyis 22 frt 40 krt és 50 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy-ministeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Sümege, 1891. évi július hó 27. éni.

A kir. járásbíróság telekkönyvi hatósága.

Rutich kir. aljbíró.

Budapesti Hirlap

Mindenki, a ki

alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat, a „BUDAPESTI HIRLAP”

apró-hirdetése

által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyok egyáltalában tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a munkaadó és munkakereső, a vevő, és az eladó, nem éri meg a közvetítést. A közvetlen érintkezés pedig manap alig van hathatósabb eszköz, mint egy elterjedt lapban való hirdetés, a „Budapesti Hirlap” apró-hirdetési rovata pedig naponta legkevesebb 90.000 ember által olvastatik. (A lap naponta 30.000 példányban jelenik meg; legkevesebb három olvasót lehet számitani egy egy lapra). Kereskedő, aki könyvet, iródat, iródat, iródat, iródat keres, vagy viszont azok, akik hasonló alkalmazást keresnek; a gazda, aki kasznart, ispánt, vagy gazdasági gyakorlatnokot keres, és viszont akik ajánlkoznak; a háziasszony, aki szakácsnét, szobaleányt, dajkát, cselédeleányt keres és hasonlóan szolgálók, akik helyet keresnek; birtokeladás, üzleteladás, birtokelétel, házadás, házvetel, nevelő, nevelőnői, házvetőnői, gazdaasszonyi és egyéb pályázat, lakaskiadás és lakas bérbeveteli hirdetések, szöval az életségüket minden fasisában könnyen és olcsó pénzen a

Budapesti Hirlap apró-hirdetési

által célt lehet éni

Családi jelentésekre,

különösen

eljegyzési hírekre, h y m e n hírekre, esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre, nevnap gratulációkra, gyászjelentésekre és minden efféle

közleményekre

a „Budapesti Hirlap” apró-hirdetési rovata kiválóan alkalmas.

A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajcarba kerül, vastagabb betűvel négy krajcar. Címmelet elhárított hirdetéseknek meg egy-egy hirdetés után 30 kr. kincstarti bejegyzések külön jár. Ha a cím nincsen kitéve, hanem a hirdetés úgy szól, hogy „Cím a kiadóhivatalban meg tudható” akkor bejegyzést nem kell fizetni. A kiadóhivatal ügyében minden díj nélkül megmondja a kérdezősködőknek az illető címet, sőt vidékre díjtalanul levelez is, ha a kérdezősködő a postabélyeg beküldi. Helyben a hirdetések a kiadóhivatalban vetettek föl készpénzen, vidékről a pénzt legalkalmasabban postautalványon lehet beküldeni. A Budapesti Hirlap” előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. A cím egyszerűen „Budapesti Hirlap” kalap-utca 16.”

Valódi

Orvosi Malaga-Sect

a Klosternauburgi es. és kir. borvegykiserleti állomás vegyelemzése szerint

igen jó, valódi malaga

kitűnő erősítő szer gyöngék, betegek, üdülők és gyermekek nézve, vérszegénység és gyomorban kiváló hatású. 1/4 és 1/2 eredeti palackokban és

VIÑADOR

Bécs

Hamburg

spanyol bornagykereskedőnek védjeggyel ellátva.

Orvosi malaga, fehér. Továbbá különböző, igen finom külföldi borok eredeti palackokban és eredeti áron.

Kaphatók Zala-Egerszeg: Kaszter Sándor gyógyszerésznél, Grünbaum Ferenc túszerkereskedésben, Kummer Gyula kávésnál.

A Viñador jegyre és a védjegyre kérjük ügyelni, mert ezek nyújtanak biztosítékot a jóság- és valódiság iránt.

„THE GRESHAM”

életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Ausztriai fiók:

Bpest, Ferenc-József-tér 5. 6 Bécs, Gisellastrasse 1. sz. a.

a társaság házában a társaság házában

A társaság vagyona 1890. jun. 30. frk 111.610613.—

Evi bevétel biztosítások és kamatból 1890. évi június 30-án . . . 20.084,349.—

Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések s visszavásárlások után a társaság tennállása óta (1848) 234.804,082.—

A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál 55.985,275.—

értékig nyújtattak be ajánlatok, miáltal a társaság fennállása óta

benyújtott ajánlatok összértéke 1,666.812,555.—

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok.